Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 616 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 4 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1886 — 29 ՐԷՊԻ ԻԼ ԱԽՐՐ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ կամ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՎԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ	համար	Տարեկան	դահեկան արժողութ.	200
»	»	Վեցամսեայ	» »	100
»	»	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց	»	եւ տեղական		
		Թղթատարով տարեկան	» »	240
Գաւառաց	համար	եւ տեղական		
		Թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,		տարեկան	Ֆրանք	56
»	»	վեցամսեայ	»	— 28

Դուրս ղրկուած յրագրաց ճանքու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ դրութիւն ետ չտրուիր։

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 22 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1886

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԷՆՔ ԵՒ ՕՐԻՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Վարչութեան Խառն Ժողովոյն վերջին նստին մէջ տրուած որոշում մը առանձին յիշատակութեան արժանի կը թուի մեզ. Ժողովը պաշտօն յանձնեց Արժ. Տ. Մկրտեան Հօր, «Ազգային Օրինագիրքը» մը յօրինելու, հաւաքելով եւ պարտ ու պաշտաճ կարգաւ դասաւորելով այն ամէն Օրէնքներ, Կանոնագրեր, Կայսերական Հրովարտակներ, Նախարարական Հրամանագրեր, Հրահանգներ ու Շրջաբերականներ, որք, Ազգին կամ Տէրութեան ձեռամբ դրուած, օրինական ոյժ ունին ազգային գործառնութեանց մէջ։

Այսպիսի ամփոփ Օրինագրքի մը մեծ պէտք կար։ Ազգ. Վարչութեան զանազան ճիւղերուն վերաբերեալ, կամ ազգայնոց ու Տէրութեան միջեւ յարաբերական գործերու վրայ կան զանազան օրէնքներ, որք ցիր ու ցան ցրուեալ կը գտնուին, և այն պատճառաւ շատ անգամ թիւրիմացութեան և սխալներու առիթ կը տրուի։ Շատ մը օրէնքներ, կանոնագրեր, հրահանգներ ու շրջաբերականներ ունինք որք Սահմանադրութենէն կը բխին, և ազգային շրջանակի մէջ, թէ՛ աստ և թէ՛ ի գաւառս, գործադրական ոյժ ունին։ Կան ուրիշ կարգ մը օրէնքներ, որք Տէրութեան ընդհանուր օրինաց դասուն մէջ են, ինչպէս որբերու, ժառանգութեանց և Նաֆֆէի օրէնքներն, որովք կը վարին ազգային շատ մը գործեր։ Եթէ ամբողջ Տիւսթիւրն հայերէն թարգմանելու միջոց գտնուէր, անշուշտ շատ օգտակար կը լիներ։ Նախորդ Վարչութիւնն այս մտօք ջանք մ'ըրաւ, որ ելք չունեցաւ։ Բայց եթէ ամբողջ Տիւսթիւրն հայ լեզուաւ կամ գէթ հայ տառերով չկարենայ ազգայնոց ձեռքը դրուիլ, գո՛նէ անոր մէջէն ազգային իրաւանց և ազգային գործոց ամենէն աւելի ուղղակի յարաբերութիւն ունեցողները զատելով ազգային ուրիշ օրէնքներու հետ միատեղ հրատարակելու օգուտն ակներեւ է։

Կ'իմանանք թէ յօրինելի «Ազգային Օրինագրքին» մէջ հրովարտակներու և պետական Օրէնքներու թուրքերէն բնագրին դիմաց հայերէն թարգմանութիւնն ալ պիտի դրուի։ Փահմանադրութիւնն իւր թէ՛ հայերէն և թէ՛ թուրքերէն բնագրովք պիտի հրատարակուի։ Իսկ ազգային ներքին կանոնագրեր, հրամանագրեր և շրջաբերականներ իրենց հայերէն բնագրով միայն պիտի տպուին։

Պէտք է գիտնալ թէ մեր Ցոյն հայրենակիցք արդէն ունին այսպիսի «Ազգային Օրինագիրք»մը։ Անոնք ո՛չ միայն հոգ տարած են իւրմի հաւաքելու իրենց ազգին վերաբերող ներքին ու պետական օրէնքներն, այլ նաև յատուկ խնամ տարած են իւրմի հաւաքելի օրէնքները ճոխացնելու։ Օրինակի համար. Մեք չունինք Ամուսնական Օրէնք մը գրուած և հրատարակուած։ Անոնք որ ամուսնական դատով մը Պատրիարքարան դիմելու դժբախտ հարկին ներքեւ են, չունին իւրեանց դրաւոր օրէնք մը, որուն համեմատ դատ բանալ կամ բացուած դատի մը պատասխանել գիտնան։ Ի Պատրիարքարան ունինք Դատաստանական Խորհուրդ մը, որ ամուսնական դատերը մտիկ կ'ընէ և որոշումներ կուտայ։ Դատերն այս Խորհրդոյ առջեւ չեղած, Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրը դատախազներն ընդունելու, լսելու և զանոնք հաշտեցնել փորձելու իշխանութիւն ու պարտականութիւն մ'ունի։ Դատաստանական Խորհրդոյ վճիռք վերաքննելի են։ Կրօնական ժողովոյն կամ Խառն ժողովոյն մէջ, ըստ պարագայից։ Արդ, այս բովանդակ դատավարական եղանակին օրէնքը չունինք դրաւոր։ սակայն հարկ չկայ հաստատելու թէ այնպիսի դատավարական օրինագիրք մը նոյնչափ պիտանի է որչափ պիտանի է Պատրիարքարանին դատական իշխանութիւնն իսկ։ Աւելորդ է ըսել թէ Ցոյն, որ իրենց ազգային պիտոյից, մեծ թէ փոքր, աւելի խորին գիտակցութիւն մը կը ցուցնեն ամէն առթիւ, ի վաղուց լցուցած են այս երկու պէտքերէ մին, այսինքն՝ Ամուսնական Օրինագիրք մ'ունին հեղինակեալ և հրատարակեալ, և վերջերս ալ հրատարակեցին իրենց Պատրիարքարանի Ամուսնական Ատենին դատավարութեան օրէնքը։

Փափաքելի էր որ Խառն ժողովը խորհէր Ազգին այս մեծ պէտքին վրայ ևս, ձեռնհաս անձերէ յանձնախումբ մը կարգելով որպէս զի Ամուսնական Օրէնքի մը և Ամուսնական Դատավարութեան մը ծրագրեր պատրաստէ։ Չի կրնար ըսուիլ թէ Ազգն ամուսնական օրէնք չունի։ Ամէնքս ալ գիտենք թէ կան ինչ ինչ սկզբունքներ, ինչ ինչ կանոններ որոց ըստ կարի համաձայն եղանակաւ ելք կը տրուի Պատրիարքարանի դատարանն եկած ամուսնական վէճերուն։ Չի կրնար նաև ըսուիլ թէ Պատրիարքարանն իրեն յատուկ դատավարութիւն մը չունի։ Դատ ունեցողներ Դեր. Փոխանորդ Հօրմէն կամ ուրիշներէ աւելի կամ նուազ ճիշդ կերպիւ բերանացի ծանօթութիւններ կրնան ստանալ Պատրիարքարանի դիւանատան մէջ և ատենից առիւ հետեւելի ձեւերուն վրայ։ Այդ սկզբունքներ ու կանոններ և այս ձեւեր կրնան ապագային մէջ կարեւոր բարեփոխում. ներ կրել։ Խնդիրն այն է այժմ թէ կ'արժէ, հարիւրոր է, սահմանական իսկ է որ Ազգն ամփոփ և կարգաւորեալ ձեւով մ'ունենայ ի ձեռին ամուսնական օրէնքն, որով մեր մէջ կը լուծուին ամուսնական դատերն, և ամուսնական դատավարութեան եղանակն, որով պարտին վարիլ Կ. Պոլսոյ մէջ Պատրիարքարանի և գաւառաց մէջ Առաջնորդարանաց ժողովներն ու Խորհուրդներն։

Ցուսալով որ Խառն ժողովը ժամանակ կը գտնէ մտածելու նաև այս մեծ պէտքի վրայ, առ այժմ կը գովենք «Ազգային Օրինագիրք»մը յօրինելու գաղափարն, և լիակատար յաջողութիւն կը մաղթենք Արժ. Մկրտեան Հօր յանձնուած պաշտօնին։ Մեր կարծեօք, այս ձեռնարկութեան յաջողութիւնն ու օգտակարութիւնն ապահովելու համար, մէկ կամ աւելի օրէնսգէտ աշխատակիցներ անհրաժեշտ է տալ Մկրտեան Հօրու։ Բայց քանի որ «Ազգային Օրինագիրք»մ'ունենալու պէտքն հաստատուած և այնպիսի գործ մը ի գոյ ածելու սկզբնաւորութիւն մ'եղած է, Վարչութիւնն, որ գլուխը կան օրէնսգէտ և ձեռնհաս անձինք, գործին յաջողութիւնն ապահովելու միջոցներն ևս անշուշտ ձեռք պիտի առնու։

* * *

Բայց Օրէնքին հետ մէկ տեղ օրինաւորութիւնն ևս մշակման կը կարօտի մեր ազգի մէջ։ Մեք միշտ ազգային ու եկեղեցական օրինաց հակառակ նկատած ենք կարգ մը եկեղեցականներու ընթացքն, որք իրենց հանդիսէն զրկուիլ չեն ուզեր, և հետեւապէս կեղծ. Վարչութեան կողմէ իրենց տրուած, կամ գաւառային ժողովրդոյ կողմէ իրենց առաջարկուած պաշտօնները չեն ընդունիր. որովհետեւ չեն յուսար դուրսերն այնչափ դիւրակեցութիւն գտնել որչափ աստ ի Կ. Պոլիս։ Ուրախ պիտի լինէինք եթէ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր ազգեցիկ վարչութեան ներքեւ այս թերութիւն վերնար մեր եկեղեցական դասու մէջէն, և հոն ընդհանուն մուտ գտնէր եկեղեցական պաշտաման բնութեան և ազգին ներքին պիտոյից աւելի համապատասխան կարգապահութեան ոգի մը։

Դոհութեամբ կ'արձանագրենք Իզմիրլեան Դեր. Տ. Մատթէոս Սրբազանին Եգիպտոսի Առաջնորդութիւնն ընդունելը։ Ն. Դերապատուութիւն մեր Եպիսկոպոսաց մէջ ամենէն արժանաւորներէ ամենէն հմուտներէ և ամենէն գործօններէ մին է։ Թէև Իւսկիւտարի երկու եկեղեցեաց միոյն քարոզչութեան համեստ պաշտօնը կը վարէ բաղում տարիներէ հետէ, բայց ի Կ. Պոլիս Երեսփոխանական Ժողովէն սկսեալ ազգային ամէն կարեւոր ժողովոց և Ծանձնախմբոց մէջ յոյժ օգտակար անդամակցութիւն մ'ունեցած է միշտ։ Ինչ ինչ կէտերու վրայ Ն. Դերապատուութենէ տարբեր կարծիք ունեցողներն ալ իւր բարեկամաց չափ անկեղծապէս փափաքող եղած են միշտ աւելի բարձր պաշտամանց վրայ տեսնելու զինք։ Մասնաւորապէս փափաքելի կը թուէր մեզ որ Դեր. Իզմիրլեան Սրբազան գաւառային կարեւոր պաշտօններով ամրողջացնէր իւր պաշտօնական փորձառութեան մէկ թերի մասն, այն է՝ վարչական գործնական մասը։ Թէպէտ Եգիպտոս բաղմահայ վայր մը չէ, բայց վերջապէս գոհ ենք որ Ն. Դերապատուութիւն նոր ասպարէզի մը վրայ իւր կարողութիւններ ի հանդէս բերելու գեղեցիկ առիթ մը կ'ունենայ։ Չի Եգիպտոսի Առաջնորդութիւնն ինքնին օ՛րչափ ալ փոքր թուի, գործունեայ և ճարտար Առաջնորդ մը, որ իւր շուրջը գտնուող տարերց հետ լաւ վարուիլ և զանոնք Ազգին օգտակար հանդիսացնել գիտնայ, կրնայ արդիւնաւոր գործունէութեան մը ասպարէզ գտնել մինչեւ իսկ Նեղոսի ափանց վրայ։

Փափաքելի էր որ ուրիշ Եպիսկոպոսներ և Վարդապետներ, որք երկար ժամանակէ հետէ Մայրաքաղաքիս մէջ կը մնան, հետեւէին Իզմիրլեան Սրբազանի օրինակին, գաւառային պաշտօններ ընդունելով։ Խառն ժողովը իւր վերջին նստի մէջ որոշած էր եւդոկիա և Մալաթիա ղրկել Օրթադիւղի քարոզիչն, առաջնորդական ընտրութիւն կատարել տալու համար։ Այսպիսի պաշտօնով մը Պատրիարքարանէն ղրկուած Եպիսկոպոսունք և Վարդապետք սովորաբար իրենց գացած վիճակին Առաջնորդ կ'ընտրուին։ Հակառակ այսպիսի բաղձալի պատահականութեան մը, Արժ. Աշտ Վարդապետ չէ ընդունած իրեն տրուած պաշտօնն, և հարկ եղած է արդէն Քարբերդ ղրկել որոշուած ուրիշ Վարդապետի մը յանձնել։ Նաև միւս երկու վիճակաց ընտրական գործերն։ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան կրկին ժողովք, իրենց Նախագահին տարամարդութեան ներքեւ, արդեամբ ցուցնել պարտին թէ, գաւառային պաշտօններէ փախչող եկեղեցականք իրենց դասակարգութեան և բովանդակ պաշտօնական կեանց մէջ ա՛ և է յատկութիւն յոյս չեն կրնար ունենալ(*)։ Դիւրին է քարոզել Կ. Պոլսոյ ժողովրդեան։ Դիւրին է հոգւոյական պաշտօն վարել Վոսփորի կրկին եղերաց արուարձաններուն հաճոյալից ընտրելիներ։ Դիւրին է բազմիլ Պատրիարքարանի ժողովոց և Ծանձնախմբոց մէջ։ Դիւրին է բազմիլ կերութեան մէջ։ Դիւրին է բազմիլ Պատրիարքարանի ժողովոց և Ծանձնախմբոց մէջ։ Դժուարին է սակայն, անձնուիրութեան կարօտ է սակայն՝ ծառայել գաւառացի հայ ժողովրդոց, քարոզել անոնց, հոգալ անոնց ազգային և ընկերային պէտքերն։ և ինչպէս ուրիշ ամէն ծառայութեանց, եկեղեցական ծառայութեան մէջ ևս, դարձին ամենէն դժուար մասը կատարողներուն պէտք է վերապահուին ամէն բարձր պաշտօնք և ամէն պատիւք։

(*) Փափաքելի էր որ Պատրիարքարանը գրաւոր բացատրութիւն պահանջէր գաւառային պաշտօններէ խոյս առողներէն, և անոնց պատճառաբանութիւններն ի հրատարակութիւն տար, որպէս զի Կ. Պոլսոյ և գաւառաց հայ ժողովուրդը գիտնար թէ ինչպիսի պատճառներով կամ պարուականներով այսչափ եկեղեցականներ ձեռնարկ կը մնան գաւառային պաշտօններէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐՋ ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՑՆ

Վերջապէս, 1885 սեպտ. պուլկարական Յեղափոխութեան յարուցած մեծ խնդիրը կարգադրեցաւ։ Բ. Դուռը չպնդեց Յեղափոխութենէն առջի վիճակին նոյնութեամբ վերահաստատման վրայ։ Ալեքսանդր Իշխանն ալ չպնդեց պուլկարական ազգային Միութեան անպայման հաստատման վրայ։ Այս փոխադարձ զիջումներով համաձայնութիւն մը գոյացաւ, որոյ հիմն է Պուլկարական Միութեան սկզբամբ ճանաչումն։ Այսուհետեւ, Ալեքսանդր Իշխանը պիտի կառավարէ Պալքանայ երկու կողմերը միանգամայն, զՊուլկարիա ինչպէս զԱրեւ. Ռումէլի, մին իբրեւ Իշխան, միւսն իբրեւ Ընդհանուր Կառավարիչ Պուլկարական հարկն և մաքսերու հասոյթք ըստ առաջնոյն պիտի վճարուին Բ. Դրան։ Արեւ. Ռումէլիի վերաբերեալ բարձր կարգի անուանմունք Վեհ. Սուլթանէն պիտի վաւերացուին։ Բայց վարչական պաշտամունք պիտի միացուին պուլկարական երկրին երկու մեծ մասանց մէջ, կամ մանաւանդ՝ միացեալ պիտի պահուին։ Ղի միացումն գործն ի վաղուց աւարտած է։ Այս էր Պուլկարաց փափաքն, որուն կարելի եղած է գոհացում տալ՝ Բ. Դրան վեհապետական իրաւունքներն ապահովող ձեւակերպութեամբ։ Թուրքիա կը հրաժարի Պալքանները գրաւելու իրաւունքէն ու պարտականութենէն, և ասոր փոխարէն Պուլկարիա և Թուրքիա պաշտպանական դաշնակցութիւն մը կը կնքեն, որուն համեմատ արտաքին յարձակումներու դէմ փոխադարձապէս պիտի պաշտպանեն զիրար։

Այս կարգադրութիւն Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող Տէրութեանց վաւերացման պիտի ներկայացուի, և քանի որ գործին մէջ ամենէն աւելի շահ ունեցող Կայսերական Կառավարութիւնն ինք հաւանած է, տարակոյս չկայ թէ նոքա ևս նոյնութեամբ պիտի հաստատեն գոյացեալ համաձայնութիւնը։

Կայսերական Կառավարութեան բոլոր բարեկամք գոհութեամբ կ'ընդունին այս համաձայնութեան լուրն։ Անգլիա, Մեծ Տէրութեանց մէջ միակ ճշմարիտ բարեկամն Թուրքիոյ, ի վաղուց յանձնարարած էր ուղղակի համաձայնութիւն մը Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ։ Պուլկարաց կորովը, քաջութիւնն ու անձնուիրութիւնն և իրենց Իշխանին ռազմագիտական և քաղաքագիտական անժխտելի տաղանդները մեծապէս նպաստեցին խնդրոյն այս հաճելի և խաղաղ ելիցի։ Այսուհետեւ, Պալքանեան Թերակղզին մէջ, Թուրքիա և Պուլկարիա համերաշխ են, և այս կացութիւն երկուց կողմանց ապահովութիւնը պիտի լինի ամէն օտար ոտնձգութեանց դէմ։

Այս մեծ խնդրոյ լուծման մէջ ցոյց տրուած ողջմտութիւնն ու փութայնութիւնը մեծ պատիւ կը բերեն Բարձր. Քեամիլ փաշայի խմատուն և հայրենասէր նախարարութեան, որ իրաւամբ կը վայելէ մեր Օգոստ. Ինքնակալին կատարեալ վստահութիւնն ու համարումն։

Հիմակ որ Պուլկարիոյ և Արեւ. Ռումէլիի միութիւնը կատարեալ իրողութիւն մ'է, ի՞նչ պիտի ընեն Սերպիա և Յունաստան։ Եթէ իրենց անխոհեմ գործողութեամբ զայս մեծ իրողութիւն խափանել կը խնդրէին, խղճալի կերպիւ անյաջող ելան։ Իրենց թշնամական ձեռնարկութիւնք ընդհակառակն գերդիւ մ'եղան Բ. Դրան՝ օր առաջ համաձայնելու Պուլկարիոյ Իշխանին հետ, որ ի հարկին 100,000 քաջ զօրքեր կրնայ յատկացնել ի պաշտպանութիւն Բ. Դրան եւրոպական սպացուածոց։ Սերպիա դժկամակօրէն ղրկեց իւր պատուիրակ ի Պուքրէշ, Պուլկարիոյ հետ հաշտութիւն բանակցելու համար։ Բայց գործին անհասկնալի յետաձգումներէն դատելով, Պելկրատի կառավարութեան միակ նպատակն է մարտ ամիսն հանիլ առանց բան մը կարգադրելու, և յանկարծ պատերազմը վերսկսիլ։ Բարեբախտաբար, Թուրքօ-պուլկար համաձայնութեամբ, եթէ Պուլկարիա յարձակում մը կրէ, օսմանեան բանակը պիտի գիմէ Պուլկարիոյ օգնութեան։ Սերպիա, որ Պուլկարները ջախջախելու չափ ինքզինք զօրաւոր կարծելու յանձնապատանութիւն ունեցած էր, Թուրքաց և Պուլկարաց դէմ միանգամայն պատերազմ հրատարակելու ձրի յիմարութիւնն ևս չպիտի ցուցնէ անշուշտ։ Հետեւապէս, Թուրքօ-պուլկար համաձայնութեան մէկ անուղղակի արդիւնքը զՍերպիա հանդարտ պահել կրնայ լինել։

Յունաստանի ընթացքին վրայ նոր տեղեկութիւն չունինք։ Այս աւուր ըսպասուած Սուրհանդակէն թերեւս նոր և կարեւոր ծանօթութիւններ կարենանք տալ փոխն։ Գէորգ Թագաւորին

—)(24)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՎԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Է.

ՖՈՅԻՊԱՅԻ ՀԵՂԵՂՈՒՏԸ

Եթէ բուռն ընդհարմունք չպատահէին, կայծակնութիւնն ապահովեալ կ'երեւէր, հակառակ անհարթութեանց լցած զանգուածին։ Գալով անոր ընթացքին արագութեան, մէկ ժամու մէջ երեք փարսախէն պակաս չէր կրնար վազել՝ բշող հոսանքին արագութեան նպաստելով։

Մաթիաս Սանտորֆի վերստացեր էր զիւր պաղարիւն Յանիժամ փորձեց ոգեւորել զիւր ընկերն, որոյ գլուխն իւր ծնգաց վրայ հանգչած էր։ Ստուգեց որ սիրտը կը բաբախէր միտ, բայց հազիւ կը շնչէր։ Երեսին վրայ ծռեցաւ որպէս զի քիչ մը շունչ փչէ անոր թոքերուն։ Թերեւս հեղձման առաջին աղդեցութիւններն անդարմանելի խանգարում մը պատճառած էին անոր ներքին գործարանաց։

Արդարեւ Ստեփան Պաթորի՝ շատ շանցած՝ թեթեւ խլրտում մ'ըրաւ։ Առաւել զգալի շնչառութիւնք թերաքամ բացին անոր շրթունքը։ Վերջապէս քանի մը բառեր պրծան բերանէն։

—Կի՞նս . . . որդի՛ս . . . Մաթիա՛ս։

Իւր բովանդակ կեանքը կը պարուսնակէին այս բառեր։

—Ստեփա՛ն, կը լսե՞ս զիս . . . կը լսե՞ս, հարցուց Սանտորֆի կոմս, բարձրաձայն գոչելով հեղեղատին մռնչմանց մէջ, որք կը թնդացնէին Գուքոյի կամարները։

—Այո՛ . . . այո՛ . . . կը լսեմ . . . խօսէ՛ . . . խօսէ՛, ձեռքդ ձեռքիս մէջ դիր։

—Ստեփա՛ն, այժմ ոչ ևս անմիջական վտանգի մէջ ենք, պատասխանեց Սանտորֆի կոմս։ Ցառակոճդ մը կը տանի մեզ . . . ո՞ւր . . . չեմ գիտեր, բայց գոնէ՝ ջրասոյզ չըներ զմեզ։

—Մաթիա՛ս, և դո՞ւք՝ն . . . ։

—Արդէն յոյժ հեռի ենք անտի։ Անշուշտ այնպէս կը հաւատան այժմ թէ մեք սարսափահար եղած ենք այս անդունդի մէջ, ուստի ոչ ոք կը մտաբերէ հետամուտ լինել մեզ։ Այս հեղեղատ ուր և թափի, ի ծով կամ ի գետ, հոն պիտի հասնինք։ Ուստի մի՛ վախնար, Ստեփա՛ն, ես կը հսկեմ քու վրայ։ Հանգիստ ըրէ տակաւին և կազդուրուէ, վասն զի՝ շատ չանցած՝ ուժի պէտք պիտի ունենաս։

—Եւ Լատիլա՛ս, մրմնջեց Ստեփան Պաթորի։

Մաթիաս Սանտորֆի չպատասխանեց։ Ինչ կրնար պատասխանել։ Լատիլան Զամիար, խցիկին պատուհանէն դուրս դաշելէն յետոյ անշուշտ բռնուած և վախճանեալ մը, որուն ամէն հետեւանքը պաղարեամբ կը հաշուէր Սանտորֆի կոմս. այն էր Գուքոյի կամարին հետզհետէ ցածնալն։ Արդէն հարկ եղած էր յանկարծ կրկին վրայ կործանիլ՝ երբոր ձեռքը ժայռին ցցուեալ մասերուն հանդիպեր էր։ Կը խորհէր թէ արդեօք վերջին հոսանքին մէջ մարձելո՞ւ պիտի հարկադրէր։ Թերեւս ինք կարենար փրկել։ բայց ընկերն ի՞նչպէս պիտի կրնար բանել երկու ջրոց միջեւ։ Եւ եթէ ստորերկրեայ ջրանցին այսպէս ցածնալն երկար տեւէր, կրնար ողջ դուրս ելնել։ Ո՛չ։ Հետեւաբար վերջնական մահ էր, յետ այնչափ մահերուն, յորոց կրցեր էր ազատիլ ցայժմ։

Մաթիաս Սանտորֆի, որչափ և քաջասիրտ էր, կ'զգար որ բուռն տագնապ մը կը ճնշէր զիւր սիրտ։ Կը հակնար որ վերջին վայրկեանը կը մօտենար։ Ցառակոճդին արմատներն առաւել ուժգնապէս կը շփուէին կամարին ժայռերուն, և այն սաստիկան խոր կը մարձէր, որ ջուրը բովանդակապէս կը ծածկէր զայն։

—Սակայն, կ'ըսէր ինքնիրեն Սանտորֆի կոմս, այս սորի ելքը չատ հեռի չկրնար լինել այժմ։

Եւ կը ջանար տեսնել թէ արդեօք լուսոյ տարտամ նշոյլ մը կը ծորէ՞ մութին մէջ։ Թերեւս առաւօտ եղած լինելով լուսցած էր դուրսը։ Թերեւս նաև փայլակունք կը լուսաւորէին տակաւին մթնոլորտը Գուքոյի սորէն դուրս։ Այս պարագայի մէջ քիչ մը լոյս կրնար թափանցել ջրանցէն ներս, որ կը թուէր թէ ոչ ևս պիտի բաւէր Ֆոյիպայի ջուրերուն հոսման։

Բայց բան մը չտեսաւ։ Միշտ բացարձակ խաւար և մռնչիւն ջուրց, որոց փրփուրն իսկ սեւ էր։

Ցանկարծ ամենաբուռն բախիւն մը պատահեցաւ։ Ցառակոճդը կամարին գօտեներէն միոյն զաքնուելով՝ վերիվայր թաւալեցաւ։ բայց Սանտորֆի կոմս չթողուց զայն։ Մէկ ձեռքով յուսահատաբար արմատներուն փաթթուեցաւ, միւսովն իւր ընկերը բռնեց՝ երբոր հոսանքէն յափշտակուելու վրայ էր։ Ցետոյ կամարին զարնուող ջուրերուն մէջ սուզեցաւ անոր հետ։

Վայրկեանի մը չափ տեւեց այս վիճակ։ Սանտորֆի կոմս զգաց որ ազատում չկար։ Բնազդմամբ բռնեց զիւր շնչառութիւն, որպէս զի կուրծքին մէջ մնացած քիչ մ'օդը խնայութեամբ ծախսէր։

Ցանկարծ լցած տարրին մէջէն պայծառ լուսոյ մը տպաւորութիւն զգաց, թէեւ աչերը գոց էին։ Գայլակ մը ցայտած էր, որ ամբողջ հանթի ճարճատիւն մը յաջորդեց անմիջապէս։

Վերջապէս լոյս էր։

Արդարեւ, Ֆոյիպա, մթին սորէն դուրս ելնելով բաց երկնից տակ կը շարունակէր զիւր ընթացք։ Բայց ծովեզերքն ո՛ր կողմը կը դիմէր։ Ո՛ր ծովու վրայ կը բացուէր իւր բերան։ Միշտ նոյն անլոյծ խնդիրն էր, խընդիր մահու և կենաց։

Ցառակոճդը նորէն ջուրին երեսն եկած էր։ Մաթիաս Սանտորֆի, ուժեղ ճիգով մը յաջողեր էր վերստին անոր վրայ քաշել հանել զՍտեփան Պաթորի, և ինքն ալ անոր ետին նստիլ։

Ցետոյ, իւր շուրջը, իւր գլխուն վերեւ նայեցաւ։ Սեւաթոյր կոյտ մը կը հեռանար ետեւէն։ Գուքոյի անհեթեթ ապառաժն էր, որոյ մէջ բացուած էր ստորերկրեայ սորն, ընդ որ կ'անցնէին Ֆոյիպայի ջուրերն։ Առաւօտն արդէն կը ծագէր՝ գագաթնակէտին վրայ ցանուած թեթեւ նշոյլներով, տարտամ այն միգամածներուն պէս, որք հազիւ տեսանելի են աչաց ճմրան գեղազարդ գիշերներուն մէջ։ Մերթ ընդ մերթ լանգոյն փայլակներ կը լուսաւորէին հորիզոնին ծագերը՝ չարունակեալ բայց խուլ որոտումներով։ Մրրիկը կը հեռանար կամ տակաւ կը շիջանէր, յետ սպառելոյ անչըրպետին մէջ կուտակեալ ելեքտրական նիւթերն։

Մաթիաս Սանտորֆի, աչերն աջ ու ձախ պտտցուց բուռն որտատանջութեամբ, և տեսաւ որ գետակն երկու բարձր ժայռերու մէջէն կը հոսէր՝ միշտ նոյն բռնահոս արագութեամբ։

Ուստի տարակոյս չկար որ սրնթաց հոսանք մ'էր, որ կը քշէր կը տանէր փախստեայներն իւր պտոյտներուն ու յորձանքներուն մէջ։ Բայց վերջապէս համատարած երկինքն էր իրենց գլխուն վրայ և ոչ այն ցած կամարն որոյ գօտիներն ու ցցուեալ ժայռերն ամենայն վայրկեան իրենց գանկը ջախջախել կ'սպառնային։ Միւս կողմէ, չկար գետեղը, ուր կարենային ոտք դնել։ Երկու բարձր պատեր կը պարփակէին Ֆոյիպայի նեղ գետակը։ Վերջապէս նոյն անձուկ ջրանցն էր իւր ուղղաբերձ և ողորկ պատերով, բայց առանց վիմարդեայ ձեղունին։

(Շարունակելի)

կառավարութիւնն հերքեց այն լուրը թէ ինք միտքը փոխած է յանկարծ և Տէրութեանց որոշման հպատակիլ յանձին առած։ Բայց միւս կողմէ, Յունաստան պատերազմական նոր տրամադրութիւն չցուցուց։ Տէրութեանց սատորմբ հետզհետէ կը համախմբին Կրետէի և Յունաստանի ջուրց մէջ. բայց յայտնի չէ որոշապէս թէ ինչ ընել կուզան։ Հելլէնք կը սպասեն որ իրենց մեծ պաշտպան, Պ. Կլատսդոն, — որուն վերջին իշխանութիւն անցնելուն լուրն հանրային ցնծութեան ցոյցերով ընդունած են,— ամրապէս հաստատուի իշխանութեան վրայ, և այն ատեն մերթուս չեչտեն կամ բոլորովին փոխեն դրենց ընթացքը։ Առ այժմ, կը կրկնենք թէ հելլենական խնդիրն է և կը մնայ գլխաւոր հանգոյցն Արեւելեան Տագնապին։

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԲ

Պ. Կլատսդոնի նոր Նախարարութեան դասմութիւնն երէկ (փետր. 3) լրացած չէր տակաւին։ Հետեւապէս, Նախարարաթեսի և արտաքին գործոց Նախարարի պաշտօնն երէկ Լորտ Սալիսբրի կը վարէր տակաւին։ Բայց որովհետեւ պահպանողական Նախարարութիւնը Խորհրդարանէն դատապարտեալ է, և միայն առժամանապէս կը պաշտօնավարէ, Լորտ Սալիսբրի քաղաքական կարեւոր արարքներու վրայ Պ. Կլատսդոնի հետ խորհրդակցութեամբ կը գործէ։ Այսպէս, հելլենական խնդրոյն վերաբերեալ նոր ծանուցագրերն, որք Անգլիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան կողմէ այս օրերս կը ղրկուին Մեծ Տէրութեանց, Լորտ Սալիսբրիի և Պ. Կլատսդոնի հանձայնութեամբ պատրաստուած են։ Այս իրողութիւն, Անգլիոյ ազդեցութիւնն Եւրոպայի մէջ չտկարացնելէ զատ, ընդհակառակն նոր ոյժ մը պիտի տայ Մեծին Բրիտանիոյ գործողութեան, քանի որ ակներեւ է թէ Անգլիոյ երկուց մեծ կուսակցութեանց կատարեալ հանձայնութեամբ կը կատարուի ամեն ինչ։

Երէկ հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Թագուհին զլորտ Կրանվիլ կանչեց։ Ատոմանք հետեւցուցած են թէ Լորտ Կրանվիլի պիտի յանձնուի՝ որպէս Պեռին Զափաւոր Ազատականութեան՝ նոր Նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնն։ Այս ենթադրութիւնն բանաւոր չէր, և այս աւուր հեռագրին նայելով, տեղի չունի ընաւ։ Լորտ Կրանվիլ ծեր է. բաւական խուլ է. քիչ մը հիւանդոտ է. Լորտերու ժողովոյն անդամ լինելու անպատեհութիւնն ունի, ուր չի կրնար Ազատականութեան ոյժը վերջապէս, Լորտ Կրանվիլ այնչափ անյարմար է նախարարապետի պաշտօնին, որ մինչեւ իսկ կը կարծուէր—և թերեւ կը մաղթէր—որ արտաքին գործոց Նախարար իսկ չլինի, այլ անուանական պատուական պաշտօնի մը կոչուի նոր Նախարարութեան մէջ, և արտաքին գործոց Նախարարութիւնն յանձնուի աւելի կորովալից, աւելի արթուն քաղաքագէտի մը, զերծ Լորտ Կրանվիլի Ֆիզիքական թերութիւններէն, որոց երեսէն Պ. Կլատսդոնի հնգամեայ նախարարութեան օրով Անգլիոյ քաղաքական շատ մը խնդիրք բաւական զնաուած էին։

* *

Այս տողեր գրուած էին արդէն երբ սատանքը Ռիւդէրի հեռագիրն որ կը ծանուցանէ Պ. Կլատսդոնի նոր Նախարարութեան կազմութիւնն։ Այս կազմութենէ կ'երեւի թէ Պ. Կլատսդոն կատարելապէս չէ յաջողած հաշտեցնելու ազատական կուսակցութեան արմատական և չափաւոր խմբակները։ Լորտ Հարտինդըն չէ անդամակցած նոր Նախարարութեան. մեծ հարուածմ'է այս։ Նմանապէս նշանաւելի են բացակայութիւնը Լորտ Տէրպիի և Պ. Կոշընի, նմանապէս չափաւորը, և Սըր Զարլզ Տիլքի, մին արմատական կուսակցութեան պետերէն, երբեմն արտաքին գործոց խորհրդական, որ, Լորտ Հարտինդընի և Պ. Կոշընի հետ, կը հակառակէր իրլանդական Ինքնօրինութեան խնդրոյն։

Նոր Նախարարութեան մէջ արմատական խմբակին ներկայացուցիչք են Պ. Զէմպրըլէն, որ Լոնտոնի և գաւառաց տեղային վարչութեան պետ եղած է, և այս հանգամանքով, արդի ժամանակիս մեծ բարենորոգումներէն մին ի գլուխ հանելու պաշտօնն ունի, տեղային ինքնօրինութիւն հաստատելով Անգլիոյ գաւառաց մէջ։ Պ. Զէմպրըլէն անդամ էր նախորդ ազատական Նախարարութեան, իբրև առեւտրական գործոց Նախարար։—Եւ Պ. Ճոն Մորլի, որ Իռլանդայի գործոց ընդհանուր վարչութիւնն ստանձնած է, և որովհետեւ այս խնդրոյ մասին կատարելապէս համաձայն է Պ. Կլատսդոնի հետ, կ'երեւի թէ Պ. Կլատսդոն վերջապէս որոշած է ո՛ և է ձեւով մը ինքնօրինութիւն տալ Իռլանդայի։ Պ. Ճոն Մորի քիչ ժամանակի մէջ յառաջ եկած քաղաքագէտ մ'է, և մեկէն վեր կը ցատկէ Նախարարութեան մէջ անդամակցելով։ Մեծ համբաւ ունի իբրև գրագէտ, և քննադատ հրատարակագիր։

Ինչպէս վերեւ կը նշնակէինք, դիտելի է որ Լորտ Կրանվիլ արտաքին գործոց Նախարար չէ անուանուած. և այս կարեւոր պաշտօն յանձնուած է սկոտացի երիտասարդ Լորտ Ռոզպերիի, ամենէն պերճախօս, ամենէն գործունեայ ազնուական Ազատականներէն մին, որ բիչ մը ժամանակ անդամակցած էր Պ. Կլատսդոնի նախորդ Նախարարութեան։

Պ. Չիլդրս, որ Ընդհանուր Ընտրութեանց մէջ երեսփոխանական աթոռը կորուսած էր, վերջերս Խոնկոնգի ընտրուեցաւ, յաղթելով պահպանողական ընտրելոյ մը։ Նախորդ Նախարարութեան մէջ ներքնական Նախարար էր։

Լորտ Սէֆիլդը նախորդ ազատական Նախարարութեան օրով Իռլանդայի Փոխարքայն էր։ Իւր գործնական ծանօթութիւնք մեծապէս օգտակար պիտի լինին Պ. Կլատսդոնի Իռլանդական աշխարհավարութեան։

Լորտ Քէմպրիջ նախորդ Նախարարութեան մէջ մի և նոյն պաշտօնը կը վարէր։

Սըր Ռ-ինլիամ Հարքորդ առաւելապէս արմատականութեան յարելէ այժմ։ Նախորդ Նախարարութեան մէջ ներքին գործոց Նախարար էր։

Լորտ Ռիպոն Լորտ Տրֆրինի Նախորդն էր իբրեւ Հնդկաստանի Փոխարքայ։ Կաթոլիկ է, և Հնդկաստանի բնիկ ժողովրդոց իրաւանց և ինքնօրինութեան գաղափարներուն ջատագով, — երկու հանգամանքներ, որք յոյժ կը նպաստեն Իռլանդացւոց ազգային դատին։

Պատերազմական գործոց նոր Նախարար Պ. Պանդրֆան նոյն պաշտօնատան խորհրդարանն էր Կլատսդոնեան Նախորդ Նախարարութեան մէջ։

Պ. Դիլքէ՝ հռչակաւոր Լորտ Մաքսէյի թոռորդին, է և նորա վերջին գրուածներուն հրատարակիչն ու կենսագիրը։ Նախորդ Նախարարութեան մէջ Իռլանդայի Նախարար (գլխաւոր քարտուղար) էր։

Պ. Մընթրլ՝ Նախորդ Նախարարութեան մէջ հանրային կրթութեան Նախարար էր։

Սըր Հէրշէլ, որ դատական Նախարար եւ հետեւապէս Լորտերու ժողովոյն Նախագահ եղած է, և Պ. Զարլզ Ռոսէլ, որ Ընդհանուր Դատախազ եղած է, երեւելի փաստաբաններ են։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իզմիրեանցի Կտակին գործադիր Յանձնաժողովը նիստ ըրաւ երէկ ի Պատրիարքարան, ընդ Նախագահութեամբ Ամեն. Օ. Պատրիարք Հօր, և իւր Դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպիւ.

Ատենապետ Վսեմ. Դարբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան.

Ատենադպիր Արժ Դարեգին վարդապետ Թաթարեան.

Դանձապետ Յովհաննէս էֆէնտի Էսաեան։

Ամեն. Օ. Պատրիարք Հայրը պաշտօնագրով մը Եգիպտոսի ազգային Վարչութեանն ծանոյց՝ նորընտիր առաջնորդ Դեր. Իզմիրեան Սրբազանի պաշտօնի վաւերացումն և Ն. Գերապատուութեան հաւանութիւնը։ Օ. Պատրիարք Հայրը միանգամայն յանձնարարեց որ Եգիպտոսի գաւառական Վարչութիւնն ընդ փոյթ պէտք եղածը անօրինէ որպէս զի նորընտիր Առաջնորդը կարենայ անմիջապէս իւր պաշտօնատեղին ուղեւորիլ։

Ուսումնական Խորհրդոյ Ի. նիստը գումարեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալատիոյ, ատենապետութեամբ Իւթիճեան Կարապետ էֆէնտիի։

Խորհուրդն դրադեցաւ Պատաստ. կէտիք-փաշայի, Թօփ-Դարիւն և Գնալը կղզոյ վերաբերեալ կրթական խնդիրներով և ինչ ինչ տնօրինութիւններ ըրաւ։

Յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չորեքշաբթի, ի ժամ 3։

Գասըմ փաշայէն մեզ կը հաղորդեն հետեւեալ դէպքն, որ վրայ կը հրաւիրենք Ազգ. Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը.

Մ. Յակոբի երեքշաբթի օրը տեղւոյս Եկեղեցւոյ գաւթի երկու կողման գանձանակները կը բացուին և այնպէս կը մնան։ Թագական Խորհրդոյ ատենադպիրը քննութիւն կը պահանջէ այդ դէպքին վրայ, և տեսնելով որ Ատենապետը կը հակառակի, իւր պաշտօնէն կը հրաժարի առժամապէս։ Այդ դէպքին վրայ թաղեցւոյ մէջ մտքերը գրգռեալ են, որովհետեւ այս առաջին անգամ չէ որ նմանօրինակ դէպքեր ի գործ դրուին առանց քննութիւն բացուելու։ Գանի մը տարի առաջ ալ նոյն Թագական Խորհրդոյ պաշտօնավարութեան ժամանակ Խոյչանդոտի արծաթ դրամ մը գտնուեցաւ, սակայն խնդիրն առակս մնաց, առանց Ազգ. Պատրիարքարանին ծանուցուելու։

ՄԻՈՑԵԱԼ ԸՆԴ. ՀՈՑՈՑ

Կ. Պոլիս, 24 յունուար 1886

Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Կեդրոնական Ժողովոյ ԽԲ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակէ օր, 26 յունուար, ժամը ճիշդ 7ին, Ղալաթիոյ Կեդրոնական Վարժարանին մէջ։

Կը խնդրուի Պատ. Երեսփոխան էֆէնտիներէ որ հաճին անպատճառ ներկայ գտնուիլ սոյն կարեւոր նստին։

Կեդրոնական Ժողովոյ
Նախագահ
Ա. Ա. ՏԻՒՐՐԻ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ընթերցումն և վաւերացումն նախնեաց նստերու ատենագրութեանց.
2. Դիւանական թղթակցութիւն.
3. Վիճակաւոր դպրոցին 74 թուոյն Երեսփոխանաց (ըստ ժ. յօդուածի Հիմնական Կանոնագրի)։
4. Դպրոցին և ընտրութիւն Մայր-Դիւանի (ըստ ԺԹ. յօդուածի Հիմնական Կանոնագրի)։
5. Ընտրութիւն պակասեալ մէկ անդամի Տնօրէն Ժողովոյ.
6. Միամեայ տեղեկագիր Տնօրէն Ժողովոյ.
7. Եկամտոցոյց 1885-86 շրջանի.
8. Տեղեկագիր նախ. Տնօրէն Ժողովոյ (1882 ապրիլ 29 թուական)։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ԹՈՒՐՔՕ-ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՑՄԱՆԱԴԻՐը

Թէեւ մասնակի ծանօթութիւններ հրատարակած ենք Բ. Դրան և Պուլկարիոյ միջեւ գոյացեալ հանձայնութեան վրայ, սակայն կը փութանք ներկայել այսօր նախնական պայմանագիրն որ կնքուած է ընդ մէջ օսմ. նախարարացեալ պուլկար պատուիրակին և վաւերացեալ է Վեհ. Սուլթանին Իրատէով։

Արեւելեան Բումէլիի կառավարչութիւնը պիտի յանձնուի Պուլկարիոյ Ալեքսանդր իշխանին։ Ն. Բարձրութիւն իւր պաշտօնի մէջ պիտի վերահաստատուի ըստ ազգակի Վեհ. Սուլթանին կողմէ։

Փոխանակ այն իրաւանց զոր Պերլինի Դաշնագրոյն 15 Դ յօդուածի առաջին հատուածը կուտայ կայս. կառավարութեան, այս վերջինն ուղղակի պիտի կառավարէ Քրջալիի գաւառակի իսլամ գիւղերն, անկատելով զայնս Արեւելեան Բումէլիէն, ինչպէս նաև Հառտորի այն իսլամ գիւղերէն, որք ցարդ յիշեալ գաւառէն դուրս մնացած էին։

Երբ պուլկար Իշխանապետութեան կամ Արեւելեան Բումէլիի դէմ օտար յարձակում մը տեղի ունենայ, պէտք եղած թուով օսմանեան զօրքեր պիտի զրկուին, ընդ հրամատարութեամբ Ալեքսանդր իշխանին։

Եթէ այդ յարձակում տեղի ունենայ Թուրքիոյ Եւրոպական ուրիշ գաւառաց դէմ, Իշխանը Վեհ. Սուլթանի տրամադրութեան ներքեւ պիտի դնէ պէտք եղած թուով պուլկար զօրքեր՝ ընդ հրամատարութեամբ օսմանեան զօրավարաց։

Բ. Դրան և Իշխանին կողմէ կարգեալ Յանձնաժողով մը պաշտօն պիտի ունենայ քննել Կազմական Կանոնագիրն և բարեփոխել զայն ըստ տեղական պիտոյից և կացութեան։

Մինչեւ որ այս բարեփոխութիւնք կայսերական վաւերացում ստանան, արդի պարագայից պահանջմանց համաձայն Արեւ. Բումէլիի գաւառը կառավարելու հոգը պիտի յանձնուի Իշխանին։

Բ. Դուռն՝ օտար Տէրութեանց քով գտնուող օսմանեան դեսպանաց հեռագրեր ուղղելով ծանոյց թուրքօ-պուլկարական Պայմանագրոյն վաւերացումը Վեհ. Սուլթանի կողմէ և միանգամայն հրամայեց որ դեսպանք միջնորդեն Եւրոպական Դահլիճներուն մօտ, որպէս զի վերոյիշեալ պայմանագրոյն վաւերացմանն համար Դեսպանախորհուրդը վերստին գումարի իկ Պոլիս։

Պուլկարական պատուիրակ Պ. Զանոֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով երկարօրէն տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան Յարութիւն էֆէնտիի հետ։

Պ. Զանոֆ, առաւօտեան Բերա, ռուսական, անգլիական և իտալական դեսպանատուններն երթալով տեսակցած էր դեսպանաց հետ։

Պուլկարիոյ Իշխանն երէկ հեռագրեր ուղղելով ի Կայս Պալատն և ի Բ. Դուռն շնորհակալութիւն յայտնած է թուրքօ-պուլկարական պայմանագրոյն կնքման և կայս. Իրատէով վաւերացման համար։

Կրնան թէ Ալեքսանդր իշխանն Պուլկարիոյ մէջ յայտարարել տուած է զայս վաւերացում։

Ըստ մեր մանաւորս տեղեկութեանց Բարձր Մեծ-Եպարքոսն Պ. Զանոֆի հետ տեսակցութեան մը միջոցին Պուլկար պատուիրակն բացարձակ ապահովութիւն խնդրեր է թէ ապագային մէջ Պուլկարիա Թուրքիոյ դէմ իւր թշնամական արարքը չպիտի կրկնէ։ Պ. Զանոֆ պատասխաներ է թէ Պուլկարիա երբէք թշնամութիւն ցոյց տուած չէ իւր Վեհապետին նկատմամբ և թէ Փիլիպէի վերջին դէպքերն արտայայտութիւն մ'էին միայն բումէլիարնակ պուլկարաց զգացմանց, որք կը փափագէին Ալեքսանդր իշխանն իրենց գաւառին կուսակալ ունենալ փոխանակ Կալրիէլ փաշայի ուսից գոհ չէին։

Պ. Զանոֆ յարեր է թէ անգամ մը որ Ալեքսանդր իշխանն այդ գաւառի կուսակալ անուանի, բումէլիարնակ ժողովուրդն ուրիշ իրձ չպիտի ունենայ այլ եթէ իւր շնորհակալիքը մատուցանել Վեհ. Սուլթանին ցոյց տուած հոգածութեանն համար։

Պուլկարական պատուիրակ Պ. Զանոֆ քանի մ'օր եւս մայրաքաղաքս պիտի մնայ կայս. կառավարութեան հետ բանակցելու համար ինչ ինչ կէտերու և վերոյիշեալ պայմանագրի գործադրման միջոցներուն նկատմամբ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Անգլիական, իտալական և աւստրիական նաւատորմիք Սուտայի նաւահանգիստն հասած են։ Վերջինը չորս զրահաւորէ կը բաղկանայ, իսկ իտալականը՝ երկու։

Տեղական թերթի մը կ'իմանայ թէ նոր հրաման մը տրուած է Ծովային Նախարարութեան, որպէս զի Ոսկեղջեր մէջ խարսխեալ օսմանեան նաւատորմը կազմ և պատրաստ գտնուի ճանրայ երթալու։

Շարթուս մէջ Նախարարաց Խորհրդոյ կողմէ տրուած որոշման մը համաձայն, Ադրիանուպոլսոյ և Մակեդոնիոյ կայս. զօրաբանակներն հելլենական սահմանագլխոյն վրայ պիտի հաւաքուին։ Այդ բանակ պիտի բաղկանայ 300,000 զօրքերէ, ի բաց առեալ ալպանիացի կամաւորաց գունդերն որք կը պարունակեն 50,000 հոգի։ 200 է աւելի խոշոր թնդանօթաց հրետանիք կը գրուին այդ բանակի տրամադրութեան ներքեւ, որոյ ընդհանուր հրամատարութիւնը պիտի յանձնուի Ահմէտ Էյուպ փաշայի՝ հրամատար Թուրքօ-հելլենական սահմանագլխոյն վրայ այժմ գտնուող զօրաբանակաց։

Իտալական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. Քարիաթի և հելլենական դեսպան Պ. Քունտուրիոթիի որդին՝ ծովային տեղական աստիճան ունի, երեկի Մարսիլիոյ շոգենաւով Պիրէոն ուղեւորեցան։

ՊԱՏՈՒԱՆՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տուուեցաւ Պուլկարիոյ օսմանեան պատուիրակ Կատպան էֆէնտիի։

Իմմիաղի պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքագրաստները տրուեցան Իւսքիւպի կառավարիչ Նէճիպ փաշայի։

Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդակցութեան Մեծեկի քարտուղար անուանեցաւ, նոյն նախարարութեան պաշտօնեայներէն Շէքիպ պէյ և հիւպատոսական գործոց Դիւանի երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Թաթակցութեանց Դիւանի քարտուղարներէն Թէվֆիգ պէյ։

Սիրօզի կառավարիչ անուանեցաւ Ֆէխամ փաշա՝ որ երբեմն վարած էր զայդ պաշտօն։

Կայս. հրամանաւ՝ հազար երկու հարիւր ղրուշ ամսաթոշակ յատկացուեցաւ Արտաքին գործոց պաշտօնատան վիճակագրութեան Դիւանի տնօրէն Համմի պէյի։

Բարատաղի իշխանը Փարիզէն մեկնած է ի Բեռդոսպուրկ, ուստից Օտեսայի ճանրով մայրաքաղաքս պիտի գայ, ըստ ժամանաւոր հրաւէրի Վեհ. Սուլթանին։

Գերմանիոյ, Անգլիոյ և Ռուսիոյ հետ մաքսային սակագնոց որոշումն աւարտած և միւս Տէրութեանց հետ ևս աւարտելու վրայ լինելով, օսմ. կառավարութիւնն որոշած է առեւտրական նոր դաշնագրոյց կնքման համար բանակցութեանց սկսիլ։ Այս նպատակաւ Յանձնաժողով մը կազմած է, որոյ անդամք են Վսեմ. Պետրոս էֆէնտի Դուլումճեան, Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ և քարտուղարն է Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականաց Սենեկի պաշտօնատարներէն Նիքոլաքի էֆէնտի Սկուրիդէս, և հրաւիրած է օտար Տէրութիւններն անուանել իրենց պատուիրակները։

Եգիպտական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Եգիպտոսի օսմանեան պատուիրակ Վսեմ. Ահմէտ Մուխթար փաշա, Եգիպտական խնդրոյն նկատմամբ խնդրած հրահանգներն ստացած է Բ. Դրնէն։ Հետեւաբար Բարձ. Խտիվն, Վսեմ. Ահմէտ Մուխթար փաշա և անգլիական պատուիրակն վերստին ի ժողով գումարելով Ապահովի պալատն մէջ պիտի շարունակեն իրենց խորհրդակցութիւնները։

Երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Մաճիտ փաշա Պուլբէյ հասեր է։

Երերուն Պարտուց յարդարման արժեթուղթք մաս առ մաս շրջաբերութեան կը հանուին և մէկ կողմէ դանձման գործին ձեռնարկուած է։ Հրամաններ տրուած են բոլոր նահանգաց որպէս զի խել մը գոյքեր աճուրդի դրուին, որոց փոխարէնը վերոյիշեալ արժեթուղթերով պիտի վճարուի։

Ամերիկեան դեսպան Պ. Քօքս երէկ Բերայի Քաղաքային (հոֆֆոֆ) ատենադատարանն այցելեց և դատական գործողութեանց նկատմամբ տեղեկութիւններ առնելով իւր գոհունակութիւնն յայտնեց։

Պրուսայի յոյն Մէտրոպոլիտ Տ. Նիկոդիմոս վախճաներ է։

Սըր Իվլին Պէյրինկ՝ որ Լոնտոն կը գտնուէր, եգիպտոս ժամաներ և մեծ պատուով ընդունուեր է։

Անգլ. գործակատարն այցելութիւն տալով Վսեմ. Ահմէտ Մուխթար փաշային, կարեւոր խորհրդակցութիւն մը ունեցեր է եգիպտական խնդրոյն վրայ։

Եգիպտոսի Բարձր. Խտիվն թանկագին ընծայներ ղրկած է Հապէշաստանի թագաւորին։

Եգիպտոսի Նախարարապետ Վսեմ. Նուպար փաշա ի մօտոյ շրջեղ հացկերոյթ մը պիտի տայ, որոյ պիտի հրաւիրուին հինգ հարիւր անձինք։ Նոյնը պիտի ընէ նաև Բարձր. Խտիվն։

Առեւտրական գործոց Վսեմ. Նախարարն երեկ Պոլսոյ թուրք աղջկանց արհեստական վարժարանն այցելեց։

Այս առաւօտեան Վառնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասան՝ յոյն սեղանաւոր Պ. Պ. Քօրանիօ և Մաւրոգօրտաթօ, Նաղարէթի էֆ. Ալլահվերտի և Փարիզի Օսմանեան Պանքայի վարչութեան անդամ Պ. Պէրժէ, որոյ համար տեղական գրեթէ բոլոր թերթեր ծանուցած էին թէ երեքշաբթի եկած էր։

Ֆենէրի Պատրիարքարանի Սինոդն իւր երեքշաբթի աւուր նստին մէջ որոշած է որ Սամոսի յոյն Մէտրոպոլիտ Տ. Կավրիէլ շարունակէ իւր պաշտօնատարութիւնն, ըստ որում իւր դէմ եղած ամբաստանութիւնք անհիմն նկատուած են։

Կը լիշուի թէ քանի մը ամիս առաջ կղզւոյն ընդհանուր ժողովն յիշեալ Մէտրոպոլիտին պաշտօնանկութիւնը պահանջած էր և Պատրիարքարանն երկու եկեղեցական ղրկած էր եղած գանգատները քննելու համար. արդ յիշեալ քննչաց մատուցած տեղեկագրոյն վրայ է որ Տ. Կավրիէլ անպարտ հռչակուած է։

Պաղեստինու ռուսական Օրթոդոքս Ընկերութեան ընդհանուր ժողովն յունուարի սկիզբները նիստ ընելով, ընդ նախագահութեամբ Ռուսիոյ կայսերեղբայր Աղեքսանդրովիչ Մեծ-Դուքսին, և ի ներկայութեան բազմաթիւ երեւելեաց, նկատողութեան առեր է վերջին եօթն ամսոց էական ընկերութեան տեղեկագիրն. անդամոց թիւը կը հասնի 6850ի և անխախտ գրամագլուխն է 100,200 ռուբլի. այդ 7 ամսոց մէջ ընկերութեան հասոյթն եղած է 92,881 ռուբլի։ Ընկերութիւնը կը շարունակէ գիտական գրքեր և զանազան տետրակներ հրատարակել ժողովրդեան համար։

Այդ ընկերութիւն դիւրութիւններ կ'ընծայէ Ռուսիոյ այլ և այլ քաղաքներէն Պաղեստին ուղեւորող ուխտաւորաց. կղերական վարժապետանոց մը հաստատած է Նազարէթի մէջ, ընդ տնօրէնութեամբ Պ. Բէմլէի. և հոկտ. 3ին այդ քաղաքին մէջ հիմնած է իգական վարժարան մը որոյ աշակերտուհեաց թիւը կը հասնի 136ի։

Ընկերութիւնը վերջերս Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոսին յանձնած է Պ. Լէնիվֆի կողմէ նուիրած 3000 ր. գումար մը՝ Հիւսանի մէջ եկեղեցւոյ մը կառուցման համար, ինչպէս նաեւ 12,000 ր. Պաղեստինու վարժարանաց և եկեղեցեաց յատկացեալ, պայմանաւ որ այդ գումարի գործածութիւնն որոշուի համաձայնութեամբ Երուսաղէմի ռուսական հիւպատոսին։

Մայրաքաղաքիս հելլենական դեսպանատան խորհրդական Պ. Բարարիկօրուլօ Հռոմի դեսպան անուանեցաւ։

Էնկիւրիի ոստիկանապետ Ալի պէյ՝ եղբայր Պահրի փաշայի, Եէմէն փոխարքուած լինելով, մայրաքաղաքս եկաւ իւր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

Պէրութէն կը ծանուցանեն թէ Ապտալլահ փաշա (զօրավար Բիքարտոս) որ եգիպտական ծառայութեան մէջ գտնուելէ յետոյ առանձնացեալ կ'ապրէր վերջին տարիներս, կաթուածահար մեռեր է և յուղարկաւորութիւնը կատարուեր է մեծ շքով, ի ներկայութեան կուսակալ Վասա փաշայի։

Գաւառաց Գայմագամներու և Միւտիրներու պաշտօնանկութիւնը և փոփոխութիւնք յատուկ կանոնագրով մը դիտուած են։

Այդ կանոնագրի 18դ յօդուածը կը որոշադրէ թէ անկարողութեան համար պաշտօնանկութիւնք պէտք է խնդրուին կուսակալին տեղեկագրով յարմ պարզուած լինին այդ առաջարկութեան պատճառներն։ Նոյնն է և նաեւ պաշտօնի փոփոխութեանց համար։ Կանոնագրի 22դ յօդուածն ալ կ'ըսէ թէ պաշտօնի փոխանակութիւնք պէտք է մեծ ուշադրութեամբ կատարուին, որպէս զի երկրորդ կամ երրորդ կարգի Գայմագամ մը առաջին աստիճանի գաւառակի մը կառավարչութեան չ'կոչուի։

Ներքին գործոց Նախարարութիւնը նկատելով որ այս օրինական տրամադրութիւնք ճշդիւ չեն գործադրուիր շատ տեղեր, շրջարերական մ'ուղղեց կուսակալութեանց, պատուիրելով որ այդ պաշտօնէից փոփոխման կամ հեռաժարեցուցման համար կեդրոնին ուղղեալ տեղեկագիրք պահանջուածին պէս բացայայտ և որոշ լինին, և թուեն օրինական պատճառները։

Այս առաւօտ Լոյտի շոգենաւով 350 ձի բերուեցան մայրաքաղաքս, կայսերական բանակաց գործածութեան համար։

Ամերիկայի թղթատարական պայմանագրերն որք Ղալաթիոյ Միջազգային Թղթատարութեան գրասենեակները կը բերուին միայն, այսօր մայրաքաղաքս հասած են 11½ օրուան ուղեւորութենէ մը յետոյ, հակառակ սովորական տեւողութեան որ 14 օր է։

Բերայի չիտակ ճանբան, Փ-ռ-փողոցի անկիւնը գտնուած սեղանաւորը խորհրդաւոր գողութեան մը զոհ գնացած է։ Նախընթաց առաւօտ, խանութ երթալով, երբ գրամարկղը կը բանայ, բոլորովին պարապ կը գտնէ զայն. մէկը գտնուած դրամն, արժեթուղթք, որք ընդ ամենն 1500 ոսկւոյ գումար մը կը ներկայացնէին, անյայտ եղեր էին. զարմանալին այն էր որ դրամարկղն ոչ մէկ կողմէ խորտակուած կամ ծակուած չէր և դուռն ալ խախտած չէր. ընականաբարսեղանաւորը կասկածեցաւ իւր աշակերտի և պահապան բեռնակրին, վրայ որք գիշերը խանութին մէջ կ'անցուցնէին. անմիջապէս իմացուաւ ոստիկանութեան, և առաջինն հարցաքննուելով սա չափը միայն յայտնեց թէ նոյն գիշերն անհանգիստ լինելով խանութին մէջ, իւր տունը գնացած էր. սակայն իւր խոստովանութիւնք բոլորովին անկասկածելի չթուելով. Ղալաթա-Սէրայ տարուեցաւ։ Նոյնպէս և բեռնակիրն, որ բացարձակապէս կը յայտնէ ինք ոչինչ տեսած ոչինչ լսած էր։

Յիշատակութեան արժանի պարագայ մ'է նաև թէ դրամարկղին քով գրուած քանի մը պարկեր՝ որք մոտակայ ուրիշ երեք սեղանաւորներու կը պատկանէին, խախտած չեն բնաւ. չգիտցուիր թէ գողը կամ գողերը չէին նշմարած զայնս կամ թէ ձեռք դպցուցնել չէին ուզած։

Խէ-ոռվէրէնբ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ այս տարի Պրուսայի մէջ ձմեռ եղած չէ, այնպէս որ լեռներն ու դաշտերը գարնանային տեսարան մը կընծայեն։

ԱԶԳ

Դարձեալ ուրախութիւն ունիմ ծանուցանել անոնց որք իմ գրասենեկէս գնած են Բումէլիի երկաթուղեաց վերջին վիճակահանութեան բաղդատոմսերը, թէ իմ ծախած թիւերուս վրայ հետեւեալները շահած են.

Թիւ 745,221	Ֆր. 2000
» 369,870	» 1250

և 213,091, 407,309, 355,999, 1,757,893 թիւերն ալ 400ական ֆրանք։ Շահողները կը հրաւիրուին ներկայել իրենց տոմսերն՝ դրամն ստանալու համար։

Ժ. Տ. Թ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Ղալաթիա, Գումիսիոն խան, Թիւ 18

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԲ

ԱԺԱՆՆ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 3 յունվար

Սալզպրի մարքիզն երէկ հելլենական խնդրոյն վրայ խորհրդակցեցաւ Պ. Կլատսդոնի հետ, որուն ներկայեց նոյն խնդրոյն վերաբերեալ դիւանագիտական հեռագրերը, զրկելէ առաջ։

Պ. Կլատսդոն կը յուսայ այսօր թագուհւոյն ներկայել նոր Նախարարութեան անդամց ամբողջ ցանկն։

Պէլգրատ, 3 յունվար

Այն պահուն ուր Սերպիա կը պատրաստուէր պատասխանել տէրութեանց հաւաքական ծանուցագրոյն, Ռուսիա երէկ սերպ կառավարութեան ներկայեց երկրորդ ծանուցագիր մը յոյժ սպառնալից ոճով գրուած։

Կը հաւատան թէ տէրութիւնք պիտի հետեւին Ռուսիոյ օրինակին։

Փարիզ, 3 փետրուար

Պ. Բազրիմենիօ Զէթինէէի Ֆրանսական դեսպան անուանեցաւ։

Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպանատան առաջին քարտուղար տը Բըդիդվիլ դէրկոմսը Պէրլինի ընդհանուր հիւպատոս անուանեցաւ։

Աթէնք, 3 փետրուար

Հելլենական կառավարութիւնն այսօր ղրկեց Տէրութեանց հաւաքական վերջին ծանուցագրոյն պատասխանն, որ բնաւ չտարբերիր Սալզպրի մարքիզին հեռագրոյն տրուած պատասխանէն։

ԱՃԱՆՍ ՌԻՒԴԷՐ

ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պ. ԳԼԱՏՍԹՈՆԻ

Լոնտոն, 4 փետր.

Պ. Կլատսդոն յայտնեցաւ կազմել վերջապէս նոր նախարարութիւնը։ Նախարարաց անուանմունք Թագուհւոյն կողմէ վաւերացուած լինելով, Կլատսդոնեան նոր դահլիճը սապէս կազմեալ է.

Պ. ԳԼԱՏՍԹՈՆ, Նախարարապետ.

Պ. ՀԷՐՇԵԼ, Դատական նախարար և Նախագահ Լորտերու Ժողովոյն (Լորտութեան տիտղոսով մը).

ԼՈՐՏ ՍԲԷՆՍԲԸ, Նախագահ Պետական Խորհրդոյն.

Պ. ՉԻԼՏԸՐՍ, Ներքին գործոց.

ԼՈՐՏ ՌՈԶԷՐԻ, Արտաքին գործոց.

ԼՈՐՏ ԿՐԱՆՎԻԼ, Գաղթականութեանց.

ԼՈՐՏ ՓԻՍԲՐԼԻ, Նախարար Հնդկաստանի գործոց համար.

Պ. ՊԱՆՆԷՐՄԱՆ, Պատերազմական գործոց.

ՍԸՐ ՈՒ. ՀԱՐՓՈՐԴ, Ելեւմտից.

ԼՈՐՏ ՌԻԲԸՆ, Ծովային գործոց.

Պ. ՉԷՄՊԸՐԼԷՅՆ, Նախագահ տեղային վարչութեան.

Պ. ԴՐԻՎԻԼԻԱՆ, Նախարար Սկովտիոյ գործոց համար.

Պ. ՃՕՆ ՄՈՐԼԷ, Նախարար Իռլանտայի գործոց համար.

Պ. ՄԸՆՏԷԼԼԱ, Առեւտրական նախարար.

Պ. ԶԱՐԼԶ ՌՈՒՍԷԼ, Ընդ հանուր դատախազ։

ԴԻՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 23 յունվար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՈՒՈՅ

ամիս Լիմարայի վրայ պանքայի)	110 3/4
3 » » » (վճռական)	110 3/8
3 » Բարիկի » (պանքայի)	22 80
3 » » » (վճռական)	22 87 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԻԵԹՂԻՈՅ

Օսմանեան Քոնսոլիտ

	Դահեկան
Եւրէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.	16 12
Գործային գոցուելէն վերջը »	15 12
Բէրայի մէջ ..... »	— —
Առաւօտեան բացուելուս. »	16 06
Բարձրագոյն գին ..... »	16 06
Նուազագոյն » ..... »	16 05
Կէս օրին ..... »	16 05 1/2
Փոխառութիւն 1858) A. Սէրի Դ. կ.	25 30
» 1862)	
» 1860)	
» 1863) B. » Դ. կ. » »	16
» 1872)	
» 1865)	
» 1869) C. » Դ. կ. »	16 6
» 1873)	

Իւնիֆիէ եգիպտական

Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ	71 05
Այս առաւօտ բացուեցաւ Գ. կ.	71 16
Կէս օրին	71 10

ԲԱՆԿԵՆՏՈՄՈՒԹ

Սուիսէրթ ժէնէրալ ..... Գ. կ. Ռէալ.	3 18
Քրեսիթ ժէնէրալ ..... » » Օսմ. »	5 35
Պանք տը Գոնս ..... » » » »	3 30
Սուս. Շանտ է վիլէօր ..... » » » »	3 42
Թրամուէյ ..... » » »	280
Բուսմէլիի երկաթուղի ..... ֆր.	36 25
Օսմանեան տը Բրիօրիթէ ..... »	—
Բանքէթուղթ Լաւրիօմի ..... »	47

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	գրշ. ...	100
20 ֆրանքնոց	» ...	87 30
Անգլիական ոսկի	» ...	110 11
Բօլ. Իմպերիալ	» ...	90 15
Քրիմից	» ...	51 20
Ռուսլի Թրանզիտ	» ...	9 11
» արծաթ	» ...	89
Ֆիորին	» ...	8 30
Մէջ. արծ. (տարբ.)	» ...	107 38
Վեցնոց	» ...	102 30
Հինգնոց	» ...	102 25
Մէճիտիէ	» ...	98 20
Գրիվնա	» ...	—
Թրանզիտ	» ...	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 3 փետրուար, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Ռէնտ քոնսոլիտ	100 9/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 3/4
» » » գոցուեցաւ	14 3/8
» » » Ա.	26
» » » Բ.	16 1/8
» » » Դ.	14 3/8
Օթոման 1871	67
Փոխառութիւն 1877	79 3/4
Պանք Օթոման	9 1/2
Ռուսական փոխառ. 1873	96 7/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	64 3/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	88 3/8
Յոյրա Սանիէ	62 1/4
Տօմանիչլ (փոխառ. Բոլիլա)	89 3/4
Հունգարական պարտատուղթ 4%0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 3 փետրուար, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 80
Օսմանեան երկաթուղի	18 50

Բարիզ, 3 փետրուար, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %0	109 45
» » 3 %0	82 82 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 95
» » » գոցուեցաւ	14 70
» » Սէրի Բ.	— —
» » Գ.	14 70
Օսմանեան երկաթուղի	35 75
» Բէյթի բաժնեթուղթ	—
Պանք Օթոման	489 37 1/2
Դրեսթ Լիոնի	516 25
» Ֆոնսիէ	1342 50
Բաժնեատոմ Լիոնի	1262 50
Սուէզի ջրանցք	2162 50
Ռուսական 5 %0 1877ի	—
Իսպանական Ռանթ	97 42 1/2
Եգիպտական միացեալ	324 37 1/2
Պրազիլական (արտաքին)	55 1/2
Բրիօրիթէ թիւղթ	360
5%0 Հելլենական	270
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 19

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 3 փետրուար, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %0	109 35
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ.	14 77 1/2
Եգիպտական	325

ՏՈՒԹԷՈՆ Ա. ԱՆԴՐԱՆԻԿ Թ. ԷՐԶԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ իրեն դիմող հիւանդները պիտի ընդունի թէ՛ բնակարանը։ Հինգշաբթի օրերն աղքատաց համար ձրի։ 2—15

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ԺՕՐԺԷԹ

Թատերգութիւն չորս արարուածով

ՎԻՔԹՕՐԻՆ ՍԱՐՏՈՒԻ

1885ի վերջին օրերուն մէջ, շատ խօսուեցաւ ու գրուեցաւ ի Փարիզ Վ. Սարտուի այս նոր գործոյն վրայ, որ Տօատէի Սաֆէնն առաջ և Գօբէի Թէաթրէնէրէն յետոյ, գրաւեց Թատերական շարաթն և դեռ կը շարունակուի ներկայացուիլ ի Վատվիլ։ Անցեալ տարի, մեր քանի մը Թատերականներու մէջ, զոր վաղահաս գարունն ընդհատեց, առիթ ունեցանք խօսելու Պ. Սարտուի մէկ ուրիշ Թատերգութեան վրայ. այս անգամ Թէոդորայի հեղինակը կը գրէ հոգեբանական խաղ մը, Տիւմա Որդիի ոճով, որ կը կրկնէ ընկերական հիմնդիրներ։ Ժորժէթ զուրկ է տառամի մը մանուածապատ դարձուածներէն և յորձեռանդն նկարագիրներէն որոց վարժ է Սարտուի գրիչը. ոչինչ անակնկալ, ոչինչ դիպուածական. չորս արարուածով խաղ մ'է, պարզ, յստակ. գործողութիւնը կը տեւէ քանչորս ժամ և կ'անցնի երկու սրահներու մէջ, և սակայն այս ամենով հանդերձ, Ժորժէթ այն հեղինակութիւններէն է որ խորհիլ կուտան։ Լաւագոյն է սակայն անմիջապէս խաղին անցնիլ և պատմել։

* * *

Ժորժէթ Քուրալ Թուլուզցի կահագործի մը աղջիկն է, որ 16 տարեկան եղած ատեն տարփածուի մը հետ փախած է հայրական տունէն եւ ատանդական կեանք մը վարած է ի Լիոն եւ ի Մարսէյլ ուր Թատրոնի կաքաւիչ եւ ասպ երգեցիկ սրճարանի մը մէջ գուսան եղած է։ Այդ երկու քաղաքներու մէջ ալ ճանչցուած էր «Գեղանին Ժորժ» անուամբ։ Սակայն զինքը պաշտող հասարակութեան մէջ միակ անձ մը կար, վայելչադէմ սպայ մը՝ Բոլ տը Քարտիյեաք՝ զոր ճշմարիտ սիրով կը սիրէր։ Այս վաղանցուկ յարաբերութենէ ծնած է աղջիկ զաւակ մը՝ Բաօլա, զոր մայրը Բաօլա տ'Ալպէրթի կեղծ մականուամբ արձանագրել կուտայ Քաղաքապետութեան Դիւանին մէջ, թէեւ տ'Ալպէրթի անուամբ կոմս մը գոյութիւն ունեցած չէ եւ ո՛չ ոք կը կասկածի այս բանի վրայ։

Քարտիյեաք այնքան բուռն սէր մ'ունէր Ժորժի վրայ որ միտքը դրած էր օրին մէկը կնութեան առնուլ զայն, հակառակ իւր ծնողաց ընդդիմութեան որք յանկուն վէճակած էին այս յարաբերութենէ։ Ամլ բաղդը չէր ուզած որ այս խորհուրդ իրականանայ եւ հէգ սպայն սպաննուած էր ի Կրավոդ, ճակատամարտի մը մէջ։ Արդեօք նա ինքն իւր սիրելւոյն կոակած էր ահագին հարստութիւն մը, կամ թէ Ժորժէթ անոր մահուանէն յետոյ Ամերիկայի մէջ շրջելով՝ վաճած էր քանի մը միլիոններ որոց տէր է այժմ. իրողութիւնն այն է թէ Ժորժէթ Քուրալ մեծափարթամ կին մ'է այն պատուն յորում կը ներկայանայ մեզ։

Նիւթական վիճակի զարգացումն ընկերական վիճակի բարձրումս առաջ բերած է. տակաւ առ տակաւ պատուոյ զգացման ճաշակն արթնցած է Ժորժէթի սրտին մէջ, և այս ո՛չ այնքան իրեն համար, որ այլ եւս պէտք չունի, քան իւր դստեր համար զոր կը պաշտէ եւ լաւ դաստիարակած ու մեծցուցած է գուրգուրանօք։ Բաօլա անտեղեակ է իւր մօր անցելոյն, վասն զի մաքուր մթնոլորտի մը մէջ կ'ապրի յորմէ հեռէ խելահաս է։ Ամերիկայէն վերադարձին, Ժորժէթ պատահելով Սկովտացի ազնուական այլանանկացեալ ծերունւոյ մը՝ Քարլինկդընի Դուքսին (Լորտ Օ' Տօնոր) որ տիտղոսէն զատ ոչինչ ունի, իւր տարեկան 100 հազար ոսկւոյ եկամուտն անոր կը նուիրէ և փոխարէն կը խնդրէ նորա ձեռքը։ Կամուսնանան եւ նախկին կաքաւիչը կը լինի Քարլինկդընի Դուքսուհի։ Այս յարգելի յարկին ներքեւ մեծցած է ահա Բաօլա, հիւանդաշէջ աղջիկ մը՝ անբիծ հոգւոյ եւ ազնիւ զգացմանց տէր, որ կը հաւատայ միշտ թէ իւր մայրը տ'Ալպէրթի կոմսին հետ առաջին ամուսնութենէն մը ծնած է զինքը։ Մայրական զգացումը բոլորովին կերպարանափոխուած է զԺորժէթի որ պատառելի կը հանդիսանայ յաչս ամենուն յսրմէ հեռէ ամուսնացած է ծերունի Դուքսին հետ որ յետին չունչը կ'աւանդէ իւր դղեակի մէկ սրահին մէջ։ Մանկամարդ այրին գիտցած է վայելեցնել իւր ազնուականութիւնն ու դիրքը եւ ներկայանայ մեզ իբր պարկեշտ մայր։

Բաօլա դաստիարակուած է վանական դպրոցի մը մէջ եւ անդ սերտ բարեկամութիւն հաստատած է օր. Օրօրի հետ, քեռորդի Քլավէլ տը Շապրէօլ կոմսուհւոյն։ Երկու երիտասարդուհիք միմեանց յարած են այն բուռն սիրով որ գիւերօթիկ դըպրոցներու մէջ ծնունդ կ'առնու։ Քլավէլ կոմսուհին լաւ աչօք դիտած է այս բարեկամութիւնը, վասն զի Բաօլա ազնիւ աղջիկ մ'է եւ մայրն անդիմական ազնուականութեան ամենաբարձր անուններէն մին կը կրէ։ Քարլինկդընի Դքսուհին Քլավէլ Կոմսուհւոյն համահաւասար կրնայ նկատուիլ իւր վիճակով։ Հետեւաբար երկու ընտանիքները բարեկամութիւն հաստատած են եւ Օրօր ու Բաօլա իրարու տուն կը յաճախեն։ Տիկին Քլավէլ տը Շապրէօլ քսան եօթ տարեկան մանչ զաւակ մ'ունի, Կոնթրան, զոր միտքը դրած է ամուսնացնել Օր. Օրօրի հետ։ Բայց երիտասարդն հրապուրուած է արդէն Բաօլայի շնորհալիր գեղեցկութենէն, գաղտնաբար կը սիրէ զայն եւ պատեհ առթիմ մը կ'սպասէ իւր սիրոյը բանալու համար. Բաօլա եւս իւր կողմէ անտարբեր աչօք չդիտեր զԿոնթրան։ Շնորհիւ այն ազատ դաստիարակութեան զոր ընդունած է գիւերօթիկ վարժարանէն ելնելէն յետոյ, Բաօլա շատ աւելի տեղեակ է սիրոյ գաղտնեաց քան զոր չեն լինիր վանական աշակերտուհիք, եւ կ'սպասէ երիտասարդին սիրային յայտնութեանց։

* * *

Դէպքերն այս վիճակին մէջ են, երբ խաղին առաջին արարուածը կը բացուի։ Բնականաբար բոլոր այս անցեալ դէպքերն հանդիսականաց ծանօթացնելու համար, հեղինակը պէտք ունեցած է այնպիսի անձի մը որ անտեղեակ լինի և պատմաներ ուներ հետաքրքիր լինելու։ Այդ անձն է Պ. Քլավէլ տը Շապրէօլ՝ կոմսուհւոյն եղբայրը։ Պ. Քլավէլ նախկին սպայ մ'է որ Մարսիլիոյ զօրաբանակին մէջ ծառայած է երկար ժամանակ և Քարտիյեաքի մտերիմ բարեկամն եղած է. անդ, երգեցիկ սրճարանի մը մէջ ճանչցած է նաև զԺորժէթ, որոյ հետ յիշատակներ ունի։ 1870ի պատերազմէն յետոյ, զինուորական ծառայութենէ հրաժարելով, երկար ուղեւորութիւն մ'ըրած է ի Հնդկաստան։ Այդ ճանապարհորդութենէ նոր վերադարձած՝ Փարիզ ժամանելուն ճիշդ երկրորդ օրը խորհրդաւոր երկտող մ'ստացած է Քարլինկդընի Դքսուհիէն որ այցելութիւն մը կը խնդրէ իրմէ։

Քարլինկդընի Դքսուհին,—Քլավէլի զուր կ'որոնէ իւր յիշողութեան մէջ, այս անուամբ ո՛չ զոք կը ճանչնայ. ինչ և է, բաւական հետաքրքրութեամբ կը փութայ ներկայանալ Դքսուհւոյն ապարանքն, որոշեալ ժամուն. կը խնդրեն որ սպասէ. վայրկեան մը վերջը կը մտնէ Դքսուհին։

—Ա՛հ, ժօժօ՛թն է եղեր...

Եւ ահա, իբր երկու վաղեմի մտերիմներ, ինչպէս եղած են արդէն, քաղցրութեամբ կ'սկսին խօսակցիլ վառարանին անկիւնը։ Դքսուհին կզգուշանայ խօսք բանալ իւր և Շապրէօլի կոմսուհւոյն միջեւ հաստատեալ յարաբերութեան վրայ. միայն կը պատմէ նմա իւր արդի վիճակն, հանգուցեալ Լորտին հետ ամուսնութիւնը, կը խօսի իւր դստեր վրայ, որ մեծցած և դեղեցկացած է, խնդրելով որ ոչ ուշեք չմատնէ իւր գաղտնիքն։— Եւ ընդէ՞ր մատնէ. Քլավէլ աչխարհակենցաղ մարդ է. պատուոյ խօսք կուտայ յարգել Ժօրժէթի գաղտնիքն, առանց գիտնալու թէ ի՛նչ զոհողութիւն կ'ստանձնէ այդ խոստմամբ։ Այս պահուս ներս կը մտնէ Բաօլա զոր մայրը կը ներկայացնէ օտարականին. Քլավէլ տեսնելով այդ գեղանի աղջիկն, իւր Քարտիյեաք բարեկամը կը յիշէ.

—Որչափ կը նմանիք ձեր հօր, օրիո՛րդ։

—Ուրեմն դուք ճանչցա՞ք էք իմ հայրս, կը գոչէ պարզմտութեամբ խեղճ աղջիկն որ գիտէ թէ իւր հայրը տ'Ալպէրթի կոմսն է։

Բայց Քլավէլ փորձառու փարիզցի մ'է և կը յաջողի դիւրաւ խոյս տալ խօսակցութեան այս փափուկ կէտէն. քիչ վերջն, երբ իւր անունը կը յայտնէ,

—Ա՜հ, կը գոչէ Բաօլա ուրախութեամբ, ուրեմն իմ ազնիւ մտերիմս Օր. Օրօրի մօրեղբայրն էք դուք և Շապրէօլ կոմսուհւոյն եղբայրն, որ իմ մօրս լաւագոյն բարեկամուհին է։

Այս յայտնութեան վրայ, Քլավէլ դէմքը կը ծամածռէ. զարմանալի՛ բան. ուրեմն նախկին երգչուհին և անոր աղջիկն իւր քրոջ հետ ընտանեցած են.

—Այս բաները չպատմեցիք ինձ, կ'ըսէ մեկուսի Դքսուհւոյն։

—Պատուոյ խօսք տուիք լռել, կը պատասխանէ Տիկինը։

Լռել, այո՛, լռել խոստացաւ ընդհանուր կերպիւ. իսկ երբ խնդիրն ընտանեկան պատուոյ կը վերաբերի, պէտք է դրժէ իւր խոստումը։ Դքսուհին կ'արտասուէ, կը զայրանայ, կը պաղատի, իւր աղջկան ապագայն պիտի կորսուի... Քլավէլ բարեսիրտ է, կը գթայ Ժօրժէթի վրայ և ամեն ինչ իւր քրոջը յայտնելէ առաջ, 24 ժամու միջոց մը կուտայ որպէսզի Դքսուհին պատրուակ մը գտնէ և հեռանայ Փարիզէն.

—Մինչեւ այն ատեն, կը լռեմ, կը յարէ, միայն թէ անակնկալ պարագայ մը չը հարկադրէ զիս խօսիլ անմիջապէս։

* * *

Երկրորդ արարուածը կը տանի զվեղ Շապրէօլ կոմսուհւոյն տունն ուր Բաօլա այցելութեան կուգայ իւր բարեկամուհւոյն Օրօրի։ Կոնթրան վայրկեան մ'առանձին գտնելով զնա, իւր սէրը կը յայտնէ, և տեսնելով որ իրենց զգացումները կը համապատասխանեն, կ'որոշէ երթալ սիրոյը բանալ իւր մօր։ Արդէն առիթն ալ յարմարագոյն է, վասնզի մօրեղբայրը վերադարձած է ճանրորդութենէն և անկարելի էր որ առանց անոր հաւանութեան ամուսնութիւն մը կնքէր։

Կոնթրան իւր մօր կը յայտնէ Բաօլայի վրայ զգացած սէրը. իրաւ է թէ կոմսուհին ուրիշ միտք ունէր որդւոյն նկատմամբ, սակայն բարի կին մը լինելուն կը հաճակերպի. միայն կը փափագի գիտնալ թէ ո՞վ է տ'Ալպէրթի կոմս ըսուածն որոյ անունը կը կրէ Բաօլա. ուստի դառնալով իւր եղբօր որ լռիկ և երազախոհ մէկ կողմ կեցած կ'ունկնդրէ,

—Դու կարող ես, կ'ըսէ, տեղեկութիւն տալ մեզ, վասնզի Դքսուհին ճանչցած ես այն թուականէն երբ տակաւին տ'Ալպէրթի կոմսուհի կը կոչուէր։

Հոգեբանական վայրկեանն հասած է. Քլավէլ չվարաներ վարագոյրը պատռել. կը պատմէ Ժօրժէթի մանկութիւնը, սիրային յարաբերութիւնները, հարստութեան աղբիւրը և Բաօլայի ծնունդը։ «Արդար ըլլալու համար, կը յարէ, պէտք է խոստովանիմ թէ մայրութիւնը բոլորովին կերպարանափոխ ըրած է այդ կինը որ կատարեալ դաստիարակութիւն մը ստուած է իւր աղջկան և ինք եւս այժմ շատ աւելի պարկեշտ է քան մեր աշխարհի բազում կիները։»

Քլավէլի յայտնութեանց վրայ կոմսուհին կայծակնահար կը մնայ. կ'զգայ թէ երկու ընտանեաց միջեւ այլեւս անհնար է խնամութիւն որ կրնայ դայթակղութիւն յառաջ բերել. բայց երիտասարդն այլապէս կը խորհի և մայր ու որդի կ'սկսին Քլավէլի և ունկնդիր ժողովրդեան առջեւ պաշտպանել երկու ներքակ դատեր, մայրն՝ ընկերական պաշտաճութեանց և աշխարհային բարեկեցութեան կանոններն, իսկ որդին մարդկութեան դատը։

—Ինչ որ ալ եղած լինի մայրն անցելոյն մէջ, կ'ըսէ Կոնթրան, աղջիկն հրեշտակ մ'է և միթէ արժա՞ն է պատժել զայն իւր չգործած յանցանքին համար. դո՛ւ, մայր իմ, որ քրիստոնեայ կին մ'ես, գիտե՞ս թէ ինչ բանի կը դատապարտես այդ անմեղ աղջիկը, փակելով անոր երեսին բոլոր պարկեշտ յարկերը։

—Երբ մէկը կ'ամուսնանայ, ամբողջ ընտանիք մը կ'առնու, կը պատասխանէ Կոմսուհին։ Պէտք է պահենք մեր գերդաստանին պատիւը։

—Մեր գերդաստանի՞ն... իբր թէ մեր նախնիք իրենց հարստութիւնը դիզած չը լինէին, արք՝ ամեն ինչ ընդունելով թագաւորէն և կանայք ոչինչ մերժելով նմա, իբր թէ մեր նախամարց մին Հաների Դ. ի և ուրիշ մը Լուի ԺԷ. ի հոմանուհին եղած չը լիներ....

Կ'երեւի թէ Կոնթրանի խօսելու այս եղանակը շատ ախորժելի տպաւորութիւն չէ ըրած փարիզեան քնադատներուն վրայ. մէջ բերուած առարկութիւնը աքսնչելի փաստեր կրնան համարուիլ փիլիսոփայի մը բերանին մէջ. իսկ ազնուական երիտասարդի մը և պարկեշտ զաւակի մը համար փոքր ինչ անճահ կը թուին։ Կարծես սիրահար մը չէ որ կը խօսի, այլ փաստաբան մ'որ կը պաշտպանէ։ Վերջապէս այս վիճաբանութիւն քիչ մը երկար և մթին երեւցած է, մանաւանդ որ որոշ եզրակացութեան մը չյանգիր։ Պ. Սարտու երկու ընդերն ալ հաւասարապէս պաշտպանելէ յետոյ, կը վարանի արձակել վճիռն որ Քլավէլի բերանէն կ'ըսպասուի։

—Արդեօք պիտի այպանե՞ս զիս այս ընթացքիս համար, կ'ըսէ Տիկին Շապրէօլ եղբօրը դառնալով։

—Զբե՛զ, քոյր իմ, այպանել, քա՛ւ լիցի. դու քու բացարձակ իրաւանցդ մէջ ես. բայց Կոնթրան ալ նմանապէս։ Համամիտ եմ քեզ երբ կը փակես դուռդ մօրը երեսին. բայց բերկրութեամբ կը տեսնեմ նաև որ զաւակդ գրկաբաց կ'ընդունի այդ անարիւ և անարատ աղջիկը։

Այս տեսարանը կը վերջանայ Կոնթրանի հնազանդութեամբ. այն երիտասարդներէն է նա որք երբէք յարգանաց պակասութեան մէջ չեն գտնուած իրենց մօր դէմ. կ'որոշէ մառնալ իւր սէրը և հրաժարիլ Բաօլայէն եթէ վերջապէս չը յայտնի համոզել իւր մայրը։— Ինչ հազուագիւտ տիպար սիրահարի, մանաւանդ Սէնի ակնկալման արուարձաններուն մէջ։

Կարծիքներն հաշտուելով, այնպէս մը կը կարդարեն որ Բաօլա, որ պահ մը յետոյ պիտի գայ Օր. Օրօրն առնուլ շրջագայութեան երթալու, լաւ ընդունելութիւն չգտնէ և մերժուի ո՛ր և է պատրուակաւ։ Քլավէլ յանձն կ'առնու այս փափուկ պաշտօնն, և ընդ առաջ երթալով մանկամարդ աղջկան՝ որ ներս կը մտնէ այդ վայրկենին, կ'ըսէ թէ Տիկին Շապրէօլ հիւանդ պառկած է, և թեւը կ'առնու զնա մօրը տունը վերադարձնելու համար։

* * *

Ժօրժէթ իւր բոլոր յոյսը հիմնած է սա իրողութեան վրայ, թէ իւր անցեալն անծանօթ մնացած է Բաօլայի։ Այդ է որ հիմն կը կազմէ այն շէնքին զոր խելացի մայրը կառուցած է այնքան աքնութեամբ. եթէ ճշմարտութիւնն յայտնուի Բաօլայի, շէնքը մէկ հարուածով պիտի կործանի։

Ժամադրութեան ի դերեւ ելնելը մառհոգութիւն կը պատճառէ մանկամարդ աղջկան. հեղինակին կողմէ ճարտարութեամբ մէջ բերուած ուրիշ պարագայներ ալ կուգան աւելցնել իւր կասկածն։ Բաօլա խոստիւ կը հարցափորձէ իւր սենեկապանուհին և ահաւոր գաղտնիքը կ'իմանայ։

Ա՜հ, ի՜նչ սքանչելի կը պատմեն այս տեսարանը որ Սարտուի գեղեցկագոյն արտադրութեանց մին է։ Երբ այսպէս յեղակարծ ճշմարտութիւնը կը պարզուի իւր առջեւ, Բաօլա մեծ քայքայում մը կ'զգայ սրտին մէջ։ Այդ վայրկենին կը կորսնցուցէ իւր հաւատքը և իւր երջանկութիւնը։ Ինչ, իւր մայրը կորուսեալ կին մ'է եղեր... հեծկլտանք կը խեղդեն ձայնը և բոլոր ժողովուրդն յարտասուս կը շարժի։ Բայց երիտասարդ և անկեղծ բնաւորութեանց յատուկ ուժգնութեամբ, Բաօլայի իւր մօր վրայ ունեցած սէրն արհամարհանաց կը փոխուի նոյնհետայն կորուսեալ կնո՛ջ մը, Ժօրժէթի զաւակը լինի ինք, որպիսի՛ նախատինք, որպիսի՛ դժբաղդութիւն։

Այս պահուս ներս կը մտնէ Քլավէլը Բաօլա՝ յուսահատ, ընկճեալ, բաղնոցի մը վրայ կը նեստուի. կը պատմէ նմա իւր սրտին բոլոր վիշտը, զայրոյթը, արհամարհանքը։ Ցայնժամ Քլավէլ վսեմ լեկուսաւ մը կը բացատրէ մոլորեալ աղջկան, որ եթէ այդքան բարձր գաղափար մ'ունի առաքինութեան վրայ, զայդ իւր մօր կը պարտի, թէ այդ մայրը դեղեցկին և բարւոյն ճաշակը զարգացնելով ի նմա, գիտէր թէ օրին մէկը իւր զաւկին արհամարհանաց պիտի արժանանար նոյն իսկ այդ դաստիարակութեան շնորհիւ...։

Պարզ այլ սրտայոյզ է այս տեսարան։ Բաօլա մօրը ոտնաձայնը կը լսէ. պէտք չէ որ գորովալիր մայրը գիտնայ թէ իւր գաղտնիքն յայտնուած է. տենդոտ շարժմամբ աչքերը կը սրբէ և կը պատրաստուի մայրն ընդունելու։ Ժօրժէթ կը մտնէ մտահոգ կերպարանքով. նախազգացում մը, բնազդում մը կ'ունենայ։— Ուրեմն ամեն բան իմացա՞ւ, կը հարցնէ ցած ձայնիւ առ Քլավէլ։

Բայց Բաօլա արդէն ներած է իւր մօր. անոր բաղկացը մէջ կը նետուի և համբոյրներով կը ծածկէ երեսը.

— Մա՛յր իմ, ո՛հ, մա՛յր իմ...։

* * *

Այդ ճիչ և այդ համբոյր որք կը վերջացնեն սրճարուածն, որքա՜ն լաւ կը լինէր որ վերջացնէին նաև խաղն, վասն զի այս սրտայոյզ տեսարանէ յետոյ, չորրորդ արարուած մը փոքր ինչ ցուրտ, և կարելի է ըսել, բանազրօսիկ կ'երեւի։

Քլավէլ, անխուսափելին Քլավէլ, որ երկու ընտանեաց միանգամայն բարեկամն ու խորհրդատուն է, իւր ուսմէնտ անձնաւորութեամբ կը բերէ ամբողջ այդ վերջին արարուածը։ Շապրէօլ կոմսուհին հուսկ ուրեմն զլխնեալով իւր որդւոյն աղաչանաց, հաւանած է առաջադրեալ ամուսնութեան, պայմանաւ որ Բաօլայի մայրը Սկովտիա, իւր հողերը քաշուի, և տարին մէկ անգամ միայն իրաւունք ունենայ իւր աղջկան ու փեսային տեսութեան գալու ի Փարիզ։ Ճշմարիտն, այնքան ծանր պայման մը չէ այս անձնուէր մօր մը համար, մանաւանդ երբ գիտենք թէ որքա՜ն տեւական կը լինին այս տեսակ համաձայնութիւնք։ Բայց Ժօրժէթ կը վիրաւորուի այս պայմանէն, և Բաօլա՝ այդ սէգ աղջիկը՝ լաւագոյն կը համարի իւր անձը զոհել յանդէպս իւր մօր. վերջին տեսակցութիւն մը կ'ունենայ Կոնթրանի հետ, որուն կ'ըսէ.— «Կ'ուզես որ մայրս քու սիրոյդ զոհեմ, լաւ ուրեմն, ես ալ կը խնդրեմ որ դու ընես ինձ մի և նոյն զոհողութիւնը... ընդդիմացիր մօրդ և ե՛կ ամուսնանանք. իսկ եթէ անկարող ես այսմ, ինչո՞ւ կը զարմանաս որ մի և նոյն բանը կ'ընեմ և ես։

Իրական կեանց մէջ այս ամենը կը նըշանակէ խօսիլ առանց բան մ'ըսել ուզելու, քանի որ ամեն ոք կ'զգայ թէ գործն այս կէտին հասնելէ յետոյ, փոխադարձ զիջողութեամբ կարելի է համաձայնիլ և մնացեալը ժամանակը կը կարգադրէ։ Բայց Կոնթրան և Բաօլա՝ անձնուէր, տաք գլուխ, կատարեալ սիրահարներու տիպար մը չեն ներկայացներ, այլ աւելի փիլիսոփայական և դրական բան մ'ունին կարծես իրենց խօսուածքին ու շարժուածքին մէջ։

Օր. Օրօր, որ եկեղեցիէն կը վերադառնայ, Բաօլայի հանդիպելով, կը յայտնէ թէ նորա ամուսնութեան համար աղօթած է. Բաօլա կը պատասխանէ թէ ինք երբէք մտքէն անցուցած չէ ամուսնանալ Կոնթրանի հետ։ Պարզամիտ աղջիկն անմեղ հրճուանք մը կ'արտայայտէ, խոստովանելով յայնժամ թէ ինք ի վաղուց անտի կը սիրէր զԿոնթրան և ի սէր Բաօլայի միայն ձեռք քաշած էր և կը պատրաստուէր վանք մը մտնել։

Այսպէս ուրեմն, Օր. Օրօր պիտի ամուսնանայ Կոնթրանի հետ. իսկ Բաօլա իւր մօր ընկերակցութեամբ ուղեւորութիւն մը պիտի ընէ ի Սկովտիա։

* * *

Եզրակացութի՞ւն—չիկայ։

Չիկայ, այո՛, վասնզի այն մարտի մէջ զոր միւեանց դէմ կը մղեն մէկ կողմէ աշխարհային նախապաշարմունք և ընկերական օրէնքներն, և միւս կողմէ մարդկային բարոյականն, կարելի չէ ըսել թէ առաջինն յաղթող կ'ելնէ միշտ։

«Ժօրժէթ»ի առաջին արարուածէն և առաջին տեսարանէն բուռն կերպիւ կ'զգածուի հանդիսատես հասարակութիւնն որ յայտնապէս երկու կուսակցութեան կը բաժնուի։ Մին կը պաշտպանէ զԺորժէթ և զԲաօլա, և միւսը՝ Քլավէլն ու Շապրէօլ կոմսուհին. իւրաքանչիւրն անխախտ կերեւի իւր համոզմանց մէջ և ծափահարութեամբ կ'ընդունի իւր դատանութեանց փաստաբանութիւնն։ Կարծեաց այս բաժանում ուշադրաւ է մանաւանդ անոր համար որ պարզապէս գրական խնդրոյ մը վրայ չկայանար, այլ երկու ներքակ բարոյականք կը պաշտպանուին։

Թէ տարփատենչ կին մը կրնա՞յ փրկուիլ եւ մեծարելի հանդիսանալ մայրութեան ազնիւ և մաքուր զգացմամբ — ընկերական աշխարհի բարոյականը Ո՛չ կը պատասխանէ այս հարցման, իսկ միւսն՝ այն զոր մարդ է անուանել բնական և քրիստոնէական բարոյական, կը պատասխանէ Այո՛։ Անկողմնակալ անձինք կրնան հարցնել հետաքրքրութեամբ թէ ո՞րն է այն «ընկերական աշխարհ» ըսուածն որ միահամուռ կը մերժէ ժողովրդեան բարոյականն, և իւր գործածութեան յատուկ տասնաբանեայ պատուիրանք մը և խղճագիտութիւն մը յօրինած է։

Ժ. Դարուն մէջ, կ'ըսէ նրբամիտ հեղինակ մը գրական Հանդիսի մը մէջ խօսելով Ժօրժէթի վրայ, «ընկերական աշխարհ» ըսելով կ'ըմբռնենք այն դասակարգի անձինքն որք սահմանեալ հարստութեան տէր են, որք յատուկ դերձակներու և դերձակուհիներու պատրաստել կուտան իրենց տարազն ու արգուանդը, որք տեսակ մը ձեւեր կը կեղծեն որ կը կոչուի բարեձեւութիւն և կը փոխուին նորաձեւութեանց

ՖԷՆԻՔՍ PHOENIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ Կ'ԱՆՑՆԻՆ 900,000 Անգլ. Ոսկի, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ, ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 1,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՎՆԱՍՎՃԱՐԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 31 Դեկտեմբեր 1885 14,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՀԻՄՆԵԱԼ ԻԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ՖԷՆԻՔՍ իւր տէրանց մէջ ունի Անգլիոյ ամենէն հարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերը, այսու ընծայելով ամենակատարեալ ապահովութիւն իւր յաճախորդաց։ Ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ անշարժ կալուածոց, կարասեաց և ապրանաց վրայ, ի Նոյեմ. և յետոյ արձանս, կատարեալք ձեռամբ ստորագրեալս որք լիակատար զօրութիւն ունին անմիջապէս և առատաձեռնութեամբ կարգադրելու ջնասներն և կորուստներն։

Թիւ 8 Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա — Գործակատարք ՖԼՈՆԱՐԻՏԻՍ եւ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Բացարձակ ապահովութիւն վաւերացեալ ի տիեզերս, չնորհիւ ՀԼԻՑՈՒՄՐՏ ի կատարեալ գործածեալ կրքնատներու որք ձեռքով կը գործածուին։

Գործածելու եղանակն. Շիշը կրակին վրայ նետեցէք այնպէս որ կտրի. դուրս ելնող կաղն անմիջապէս կը մարէ բոցերը։

Հարիւրաւոր հրդեհներ այսպէս մարած են չնորհիւ այս կրքնատներուն։

Ցոյժ շահաւէտ պայմաններ ու չափաւոր գիներ։

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ի Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 8 և Զագմագճիլար Եօղուշու, Թիւ 35

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՊ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Գալաս էնվալի
Մէչէ տիրէլիք էնվալի
Լաթա վէ չամ քիրիշի էնվալի
Ատի քէրիսճ թուղլասը էնվալի
Մաքինա քէրիսճ թուղլասը էնվալի
Գուլմ թուղլասը
Մէրմէր վէ Մալթա թաշլարը էնվալի
Թրիէսթէ թաշը էնվալի
Մօլօզ թաշը էնվալի։

Էպնիլեի մանքերիւ ինչաթի վէ թաւտիրաթը իշին պէս իւչ եիւզ իքի սէնէսի զարքինտա միւպարեա օլունաճագ պարտուէ մուհարրէր իւլ էռամի ուշեա մեկդրի միւնագասյա վագ օլունարագ չուսպաթին օնա պէչինճի կիւնի գարտը վերդիճէկիմտէն, էշեալը մէգքիւրէ յի Հիթայա թաւիպ օլանպարին լշերաիթի միւնագասյա վէ իհալէյի ասնամագ վէ նիզամը տարէբէնտա քէֆիլ իրայէ իլլէտէք իւզրէ միւտաէթը մերգումէ զարքինտա մագամը Սէրասքերի իսթիհկեամ վէ ինչաթի տաքէսիէ կէլմէկերի իլան օլունուր։

20 Քեանունի սանի 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՊ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պին իւչ եիւզ իքի սէնէսինէ մահսուսպէն տարէի ասկերիկ լշիւն պիր սէնէ զարքինտա իմալի իգթիզա իտէն տէֆթիրին պին իւչ եիւզ պիր սէնէսի շուպաթընն իպլիթտաքնա տէկին միւնագասյա իճրա գէլքնաճաղքնտան իմալինէ թաւիպ օլանպարին պապը վալի Սէրասքերի շիւպէի մախսուսէսի. նէ միւրաճաաթ իհմէլերի իլան օլունուր։

20 քեանունի սանի 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՊ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թէպասի Տէվլէթը Ալէքսէն վէ Տէրսաատէթ սէքէնէսնէն սորրաքի Շիշման օղլու սատէֆլու Եուվանի էֆէնտի հաղրէթլերին 2 քեանունը սանի 301 թարիխլի իմթիհանատա, մուսմանիէյէնն մէսէրի պիր արարդ սրդաթ օղուսխարագ ալէյհնատ իմթիհանէ իլէ էնմոի սէնէսաթ վէ եվրաղ թէմէմիր օլունաագաղ վէ մէսէր ու խրզարդան տոպի թագլիա գէլնարը չուսպաթ պուլմուշ իսաէկինտէն, քէնտուսինին իմզասարը վէ եսխոտ (Եուվանի Շիշման օղլու) մէսէրինի Հալի օլարագ վասէլի վէ վասէսիլ վէ վասդէլերի միւնագալի օրնուշ վէ եսխոտ հէնուզ միւնագալի օլմանը ասոի վէ եսխոտի հէր նէ կէօնա սէնէսաթ վէ եվրաղ վար իսէ վէ հէր քիմին էէտինաէ հէր նէ ճիհէթտէն տօրայը պուլունուր իսէ, իշպու իլանը թարիխնտէն իթիբարէն 41 կիւն զարքինտա Ղալաթասա Թիւնէլ գուսրմնտէ Մէրքէզանի սօղ ադնտա քեպին մուսմանիէյ Շիշման օղլու Եուվանի էֆէնտիին 21 նուամբրօլա մաղազարնա կէօթիւրիւլէրք թահգիգ վէ հաղիգէթէն քէնտուսի թարաֆընտան իմալա վէ եսխոտ մէսէմիր օլունտուղու թագտիրպէ իսէ գէլմէկերինէ իսկասընդն վարը իլէ թաստիգ վէ վասէլերի հուլուլ իտէնէրին պէտէլի սաղ վէ խթիֆա օլունմասը վէ միւտաէթը մէգ քիւրէ գարքինտա փարագ վէ սէրվէսէնը մէշրուտ թաստիգ իթիրիւմէյէն հէր կէօնա էպրաղ վէ անէսաթ հաղագրնտան միւսմանիէյ Շիշման օղլու Եուվանի էֆէնտի թարաֆընտան հէր բիմին սպէյհինտէ տէրմէյան օլունճաղ ոսխթէլերք վէ հիւքմիպլիք իթիրաղաթը միւճէրրէտ իշպու իլան վէ տավէմէ տատմը իճազէթ նէքիճէսի օլմաղ իւզրէ սաիր պիր կէօնա իսպաթ վէ սէյլիէ իդատէսինէ հաճէթ գալմնագսըզէն պիհէագ մագսատ զաճաղը վէ պիր տէ չակյաթը մէգքիւրէտէն նաչի արզ օլան վեսիլէյէ մէպնի մուսմանիէյ Շիշման օղլու Եուվանի էֆէնտի էսքի Մէսէրինի իպթալ իլէ 29 քեանունի էվվէլ 301 թարիխնտէն իթիբարէն ճէտիտ պիր մէսէր խթիմալ իտէճէկինտէն, թարիխը իր մէպրիբարէն մուճէխնէյը պիր թարիխ իլէ միջէլերքէս օլարագ էսկի մէսէր իլէ մէմուր պուլունճաղ հէր կէօնա սէնէսաթ վէ էվրաղ գէլմէ բիմին էէտինաէ զուհուր իտէճէք օլաբ իսէ քէէնդիմէճէիւն հիւքմինտէ թուրթուրմաղը խուսուսպարդնն իլանը թալէպ օլունմուշ օրմաղա, բէյ Գիկլէթ մարիէմ օրմաղ իւզրէ Պէյօղլու Պիտաէթի մանէքէմէսի պիրինճի հուդուգ տարիխինին դարարը իլէ իլան պուլնուր։

16 քեանունի սանի 301

3—3

ՀԱՆԳԱՍՔՈՒԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

ՎԻՇԻ

Վ-ուչ-Բէյ, Փ-րէ 8, Պ-ուլվ Մ-ոնմարթր.

Ծրանսա (Գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

PASTILLES DIGESTIVES. — Այս չաքաները Վիշիի մէջ պարունակուած են Ջերմուկներէն եկած աղով, ախսգծոհամ են և ապահով դարման մ'են դիւրաքանսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS. — Այն անճանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կենդէնի զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և չիշերուն վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։

ԱՑԵՐԻ ՁԵՐՐԻ ՓԼԷԹՈՐԱՆ

Այէրի Ձերրի Փէքթորան արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փղացաւը, բորբոքումն հագաղի, բորբոքումն ընչափողի, ընչարգելութիւն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'սխրիէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Ձերրի Փէքթորան՝ որ ամբան մեծ հանրաս սոսացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր դիտութիւնն ի լոյս ընծայեց, նիրհիւ նօրա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրեակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Ձկոյ դեղ մի որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ փատահութիւնը գրաւելու։

Ձերրի Փէքթորան ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ դեղերէ գերազանցն է և համեղ, քանց չատ հաճելի լինելով փոքր տղաք. չատ դիւրաւ կ'առնուն։ Կեղրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ եւ ԸՆԿԵՐԱՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՍՈՒԹՆԵՐ, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

Նաեւ կը ծախուի քաղաքիս մէջ այլ և այլ դեղագործաց քով։

ՔԷՄՄԸՐԻՒԻ ՄՍԵՂԷՆ ԲԷԲԴՈՆ

ՈՒՏԵՍՍ ՀԻՒԱՆԴԱՑ եւ ԱՊԱՔԻՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

Ախորժելի համ և հոտ ունի, դիւրաւ կը լուծուի և մանաւանդ ամենազգաս դարման է ստամոքսի տկարութենէ նեղուող հիւանդաց համար։

ՊԱՏՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ. Ոսկեայ միտալ 1883 ի Անվերջայի Համաշխարհային Ցուցահանդէսին մէջ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանները

Բերա, Բրիտանական դեղարան — Պոլիս, Վ. Ծանրի դեղարան
» Ֆրանսական » — » Բիւզիւքեան դեղ. »

ԸՆՏԱՆԵԱՑ եւ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ եւ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԴՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ

ԴՈՐՁԱՐԱՆԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

Ղալաթիա, Կալվանի խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90
Բերա, Մեծ փողոց, 208

Նէրկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Կ. ՆԻԿՏԷԼԻՆԿԻՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Ամէն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ թիւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան Գործարանին նշանը։

ԶՐԻ ԱՇԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ.—ՁԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ եւ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ — Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին Երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 Ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մանուան դարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 չափ կրնեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց դարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 ½ % չափ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած դիւրաւոր դործողութիւնք են.

Ս. Ապահովագրութիւն մանուան դարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն ի բաւականք կուտայ չահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց դարագային մէջ (Ժիւնք)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. ասկէ դատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % չահուց՝ 298·50 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վեցամեայ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 Ֆրանք։

Թարգմանիչ համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ
ՍԱՐԻՍ ՊԷՊԷՅԻ

Գրասենեակք, Ղալաթիա, Գալաթասարայ փողոց, Թիւ 29, Գեղեցմանական Թղթատան վերայ.
Ընկերութեան սեղանաւորն է Ս. ԱՏԼԼԷ.

ԶՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէյբ-ուլ և Մէլքէրլէրտէն դէջ բանալ չոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանքրուս	4200	Օասրքիս	3000
Ֆէրու	4000	Նէրեթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բերա	3090
Սէսսոպրիս	3250	Ադանդէք	1700
Թրոս	3250	Լոդիւս	800
Մակասաս	3250	Օրնատա	800
Մարիթիս	3250	Սէսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Ադրիանիպոլ չոգենաւը, նաւապետ Լօքէյտ, տեսարուար ամսոյ 8ին Լիվրուլէն աստ կ'ուղասուի ընդհանուր վաճառքով։

Թէրա չոգենաւը, նաւապետ Տրէֆֆի տեսարվար ամսոյ դէպի Ցին, պիտի մեկնի ի Լիվրուլէն։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԻԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանլըք փողոց,
Ուիթիլ խան
ՁԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
514 31, Ձէյմս Սթրիթ, Լիվրուլ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՔ

Լէյբ-ուլ և Մէլքէրլէրտէն դէջ բանալ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալմերիան	2500	Ֆալմնեան	3700
Ալլասիան	2500	Ֆալմիրեան	3700
Անտալուսիան	2500	Ֆալմեան	3700
Ալբենեան	2300	Իպերիան	5500
Ալասկեան	3700	Իսպիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսպրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէսպեան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սոսրենեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օրոթոյ	700
Էսթրէյն	3700	Բերտան	3800
Ֆասպան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆասլերնիան	3700	Վիրմեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՆԳՈՆԹԷՆ

Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատեղք, Գալաթասարայ Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Վիվրուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Իսմաւրա Լաֆոնդէն.
Ճիմրակլար, Գ. Գ. Բարվար Եղբարք
Ալէքսանդրիա, Դ. Լ. Վահան և ընկ.
Մալտա, Ռ. Քամիլերի.
Եիրա, Ա. Մ. Մավրոկորդատոյ.
Զմիւռնիա, Գ. Ռիդալ և ընկ.
512

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

Ա.Ռ.Ա.Ջ.Ի.Ն Կ.Ա.Ր.Գ.Ի Շ.Ո.Գ.Ե.Ն.Ա.Ի.Ո.Ի.Ց

Ընդ Հէ Ամէրիկա, Կ. Գալաս և Օրէսայի

ԹՈՎ ՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանիա	2,000	Լէբանդօ	4,500
Ինճելս	3,000	Մարէնգօ	4.300
Արկս	1,300	Մարատին	2,500
Գասասիս	3,500	Մէլբ	2,000
Գօրօտին	2,200	Նէրս	2,000
Գրամօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գ.էյրս	2,600	Օրտանս	3,000
Գալիքոս	2,500	Օդանդօ	4,500
Գամէս	2,100	Ոդդօ	2,000
Գաբօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմ	2,700	Բայերսն	3,200
Գիսս	2,500	Բասդէր	1,700
Ֆօմին	1,800	Քէրդ	2,800
Լրաքօ	2,600	Թիալթ	4,400
Տրաքօ	2,600	Բրնալսս	3,200
Ցալ.ֆն	800	Բօլս	3,000
Հիսս	1,700	Բօնանս	5,500
Ցրամինկս	1,600	Բօմէ	3.500
Կարիլե	5,500	Պալէրմս	4,000
Լիգանս	2,200	Պաքս	2,000
Լօզօ	1,800	Միլիս	2,000
Կրօսնս	2,200	Սօքէնդ	4,300
Հանկս		Թասսս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ուիլքն	3,000
Հիսանկս	3,000	Թրիկէր	1,300
Հիսմանէնդ	1,200	Թրիլեսս	2,800
Հիսս	2,300	Քանդօ	3,600
Քէլրս	2,000	Նէսսս	1600
Քօմիս	2,200	Զէպրա	3,000
Լէս	2,000	Զէրս	41,0

Թէրա չոգենաւը, նաւապետ Մօնռօ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն աստ հասած պարպած և յ'Օսեսա ուղղեւորած է։

Մասիլիա չոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է փետրվար 1ին, և 18ին աստ կապասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ՖՐԷՆՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ եւ ԸՆԿ.
Գործակալ.
Թիւ 17–18, Փիւշիւք Միլլէթ
514 Խան Ղալաթիա

ՈՂԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ եւ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷԼ եւ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Թրիէսթ դէջ-կանոնաւորապէս բանալ

Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Անէրոն, որ յունուար 13ին Մարսիլիայէն և յունվար 20ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Մէքէրլի որ ոսիտի մեկնի յունուար 18ին երեկոյեան ժամ 4ին։

Մէյզ չոգենաւն փետրուար 10ին պիտի մեկնի ի Հալէպ։

Ուղեւոր և բեռ ուղեւորութիւն

Նաւագնէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՆՈՒԹ ԲՐՈՊՈՒ
Թիւ 17–18 Փիւշիւք Միլլէթ
514 Մահմանէ փողոց, Թիւ 141

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէյբ-ուլ և Մէլքէրլէրտէն դէջ բանալ կանոնաւորապէս

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գրէք
Աբարատ	2,500	Ռոնէլլա
Ադրատիա	2,500	Քրուիչանք
Լաքոնիա	2,500	Ուիլքէ
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուսիլիա	2,800	Ֆօթքրէթիլ

Մասէտոնիա չոգենաւն ընդհուպ պիտի ուղեւորի ի Լիվրուլ։

Բլանդրեն չոգենաւն յունուար 2ին Պաթումէն աստ կուգայ և ի մօտոյ վերստին կը մեկնի ի Պաթում։

Գլէնմոռն չոգենաւն յունուար 2ին Լիվերուլէն աստ կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն գիրութիւն և հանգամութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՈՒՌ եւ ԸՆԿ.
Գործակալք
514

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՔ

Լէյբ-ուլ և Մէլքէրլէրտէն դէջ բանալ կանոնաւորապէս

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մարթա	3,000
Ադրա	3,000	Սորրաքս	2,500
Ալէքս	3,000	Նանի	2,500
Պոգնիա	4,600	Բավարիա	5,000
Պալլէնք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սէրվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Ամրիա	4,600
Քանդանիա	4,700	Պարակսա	3,000
Շերդուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմերարա	2,500	Սայոն	3,000
Կալիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթան	3,000		

Մալտա չոգենաւը, նաւապետ Լէվիս, Լիվերուլէն աստ հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվերուլ կը մեկնի Զմիւռնիոյ ճանրոզ։

Քէպար չոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսոն, յունուար 10ին Լիվերուլէն աստ կուգայ և ի մօտոյ վերստին կը մեկնի ի Պաթում։

Ամորագրեան արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուրիշ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Փիւշիւք Հաֆիլ
511 փաշա խան Ղալաթա

Գրատարակիչ Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 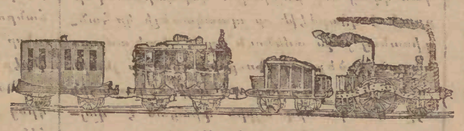 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻԻՋԻՒՔ—ԶԻՐՄԷՃԷԻ

Կսկսի ի 1 Հոկտեմբերի (Ն. Տ.) 1885, մինչեւ յետոյ անորոշ ժամանակ

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻԻՋԻՒՔ—ԶԻՐՄԷՃԷԻ

ԹՈՒՌԱՅՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Կ. Պոլիս	6	17	6	50	7	15	7	42	8	14	8	43	9	12	9	42	10	20	10	39	11	17
Գեբզէ—գաբու	6	28	7	...	7	27	7	53	8	25	8	54	9	23	9	53	10	30	10	49	11	28
Իզնիկ—գաբուն		...		...		...	7	37		...	8	58		...		...	10	34	10	53	11	32
Տավուտ փաշա		...		...		...	8	...		...		...		...		...	10	37	10	56	11	35
Սամսթիա		...		...		...	8	6		...	9	4		...		...	10	42	11	1	11	40
Իզմիր—գաբուլ	6	37	7	40	7	41	8	42	8	33	9	10	9	31	10	4	10	46	11	4	11	45
Պաղրիգիւղ	6	48	7	23	8	...	8	24		...	9	22		...		...	10	58		...	11	58
Ամ. Սթէֆանօ		...	7	33	8	14	8	34		...	9	32		...		...	11	8		...	12	9
Քիւթահիա Զէբ		...		...	8	26		...		...		...		...		...		...		...	12	48

	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	4
	Առաւօտ													Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Քիւթահիա Զէբ		...	6	34		...		...		...		...		4	24		...		...		...		...
Ամ. Սթէֆանօ		...	6	44		...	7	45		...	8	44		...	4	34		...	2	33		...	6
Պաղրիգիւղ	6	...	6	55	7	24	7	57		...	8	55		...	4	44		...	2	43	4	48	5
Իզմիր—գաբուլ	6	13	7	8	7	37	8	44	8	38	9	9	9	37	10	2	10	42	11	12	11	44	12
Սամսթիա	6	17	7	12	7	41	8	15	8	42	9	13	9	41		...	10	16	11	16	11	48	12
Տավուտ փաշա	6	22	7	17	7	46		...	8	47		...	9	46		...	10	21	11	21	11	53	12
Իզնիկ—գաբուլ	6	2	7	20	7	49	8	21	8	50	9	19	9	49		...	10	24	11	24	11	56	1
Գեբզէ—գաբու	6	30	7	25	7	54	8	26	8	55	9	24	9	54	10	11	10	29	11	29	12	1	1
Կ. Պոլիս	6	39	7	34	8	3	8	35	9	4	9	33	10	3	10	20	10	38	11	38	12	10	1

Գրքոյ ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռու կայարանաց մինչև բանուոր կառախմբոց մինչև Ուրլաքի և Պիրակիք օրերն Թիւ. 20 կառախումբը կանգ պիտի առնու ի Ֆլորիա։